

Nacrt

**KONAČNI PRIJEDLOG ZAKONA O IZMJENAMA I DOPUNAMA
ZAKONA O POSREDOVANJU PRI ZAPOŠLJAVANJU
I PRAVIMA ZA VRIJEME NEZAPOSLENOSTI**

**KONAČNI PRIJEDLOG ZAKONA O IZMJENAMA I DOPUNAMA
ZAKONA O POSREDOVANJU PRI ZAPOSŁJAVANJU I PRAVIMA ZA VRIJEME
NEZAPOSLENOSTI**

Članak 1.

U Zakonu o posredovanju pri zapošljavanju i pravima za vrijeme nezaposlenosti (Narodne novine, br. 80/2008, 121/2010, 25/2012, 118/2012 i 12/2013 - pročišćeni tekst), članak 1. mijenja se i glasi:

"Ovim se Zakonom uređuje posredovanje pri zapošljavanju, profesionalno usmjeravanje, obrazovanje i osposobljavanje u cilju povećanja zapošljivosti radne snage, osiguranje za slučaj nezaposlenosti, mjere aktivne politike zapošljavanja te ostale aktivnosti u cilju poticanja prostorne i profesionalne pokretljivosti radne snage te novog zapošljavanja i samozapošljavanja, izvori sredstava za djelatnosti Hrvatskog zavoda za zapošljavanje (u daljnjem tekstu: Zavod) te ustroj, upravljanje i obavljanje djelatnosti Zavoda."

Članak 2.

Iza članka 1. dodaje se članak 1.a koji glasi:

"Članak 1.a

Ovim se Zakonom u pravni poredak Republike Hrvatske prenosi Direktiva Vijeća 97/81/EZ od 15. prosinca 1997. o Okvirnom sporazumu o radu s nepunim radnim vremenom koji su sklopili UNICE, CEEP i ETUC (SL L 14/9, 20.01.1998.)."

Članak 3.

U članku 2. iza riječi: "zapošljavanja" dodaju se riječi: "i razvoja karijere".

Članak 4.

U članku 3. stavak 3. mijenja se i glasi:

"(3) Pravne i fizičke osobe koje obavljaju djelatnosti iz članka 1. ovoga Zakona uz iste mogu obavljati djelatnosti istraživanja tržišta i ispitivanja javnog mnijenja, djelatnosti savjetovanja u vezi s upravljanjem te djelatnost ustupanja radnika korisnicima za privremeno obavljanje poslova prema posebnom propisu."

Članak 5.

U članku 6. stavak 1. mijenja se i glasi:

"(1) Za slučaj nezaposlenosti obvezno su osigurani svi radnici u radnom odnosu i s njima, prema posebnim propisima, izjednačene osobe, kao i osobe koje obavljaju samostalnu djelatnost i po toj osnovi su obvezno osigurane prema propisima o mirovinskom osiguranju."

Iza stavka 1. dodaju se novi stavci 2. i 3. koji glase:

"(2) Osobe koje obavljaju samostalnu djelatnost i po toj osnovi su obvezno osigurane prema propisima o mirovinskom osiguranju iz stavka 1. ovoga članka su:

- 1) obrtnici i trgovci pojedinci, upisani u odgovarajući registar,
- 2) osobe koje u skladu s posebnim propisima, samostalno obavljaju profesionalnu djelatnost kao što su odvjetnici, privatni zdravstveni radnici, umjetnici, novinari, odgajatelji, lektori, prevoditelji, primalje i drugi,
- 3) vrhunski sportaši i šahisti,
- 4) osobe koje su po osnovi obavljanja samostalne djelatnosti poljoprivrede i šumarstva obveznici poreza na dohodak ili poreza na dobit,
- 5) osobe koje obavljaju djelatnost za čije obavljanje nije propisano izdavanje odobrenja ili registracije, ali imaju obilježje samostalnosti, trajnosti i s namjerom stvaranja izvora dohotka ili dobiti i po osnovi obavljanja tih djelatnosti su obveznici poreza na dohodak ili poreza na dobit, kada nisu korisnici mirovine, osim korisnika invalidske mirovine zbog profesionalne nesposobnosti za rad i korisnika invalidske mirovine zbog djelomičnog gubitka radne sposobnosti,
- 6) osobe koje obavljaju domaću radinost i sporedno zanimanje, kada nisu korisnici mirovine, osim korisnika invalidske mirovine zbog profesionalne nesposobnosti za rad i korisnika invalidske mirovine zbog djelomičnog gubitka radne sposobnosti,
- 7) osobe koje obavljaju poljoprivrednu djelatnost kao jedino ili glavno zanimanje, a upisane su u upisnik poljoprivrednih gospodarstava u svojstvu nositelja ili člana obiteljskog poljoprivrednog gospodarstva, kada nisu osigurani po drugoj osnovi, nisu korisnici mirovine ili nisu na redovitom školovanju,
- 8) članovi uprave i izvršni direktori trgovačkih društava i upravitelji zadruga,
- 9) hrvatski državljani zaposleni u inozemstvu kod međunarodnih organizacija i stranih poslodavca, kada nisu obvezno osigurani prema inozemnim propisima na koje se odnosi međunarodni ugovor o socijalnom osiguranju,
- 10) hrvatski državljani zaposleni na teritoriju Republike Hrvatske kod poslodavca sa sjedištem u inozemstvu, koji nemaju registriranu podružnicu u Republici Hrvatskoj, kada nisu obvezno osigurani prema inozemnim propisima na koje se odnosi međunarodni ugovor o socijalnom osiguranju.

(3) Iznimno od stavka 2. točke 5. ovoga članka osobe koje ostvaruju primitke od imovine i imovinskih prava od kojih se, prema propisima o porezu na dohodak, utvrđuje dohodak od imovine i imovinskih prava, ali su promijenile način utvrđivanja dohotka, pa se prema tim primicima utvrđuju dohodak od samostalne djelatnosti ili dobit, ne smatraju se osobama koje obavljaju samostalnu djelatnost u smislu ovoga Zakona."

Dosadašnji stavak 2. postaje stavak 4.

Članak 6.

Članak 7. mijenja se i glasi:

"Prava koja se ostvaruju na temelju ovoga Zakonu su:

- 1) novčana naknada,
- 2) mirovinsko osiguranje,
- 3) novčana pomoć i naknada troškova za vrijeme obrazovanja i osposobljavanja,

- 4) novčana pomoć i naknada troškova za vrijeme stručnog osposobljavanja za rad bez zasnivanja radnog odnosa,
- 5) jednokratna novčana pomoć i naknada putnih i selidbenih troškova,
- 6) novčana pomoć osiguranika produženog mirovinskog osiguranja na temelju ugovora o radu na određeno vrijeme za stalne sezonske poslove."

Članak 7.

Članak 8. mijenja se i glasi:

"Državljeni država članica Europske unije, Europskoga gospodarskog prostora i državljani Švicarske Konfederacije u pravima i dužnostima utvrđenim ovim Zakonom izjednačeni su s hrvatskim državljanima."

Članak 8.

Članak 10. mijenja se i glasi:

„(1) Nezaposlenom osobom u smislu ovoga Zakona smatra se osoba sposobna ili djelomično sposobna za rad, u dobi od 15 do 65 godina koja nije u radnom odnosu, aktivno traži posao i raspoloživa je za rad te ako:

- 1) ne ostvari mjesečni primitak od pružanja usluga prema posebnim propisima ili ne ostvari mjesečni primitak, odnosno drugi dohodak prema propisima o porezu na dohodak s obzirom na podatak o uplaćenim doprinosima za obvezna osiguranja dobivenim od Središnjeg registra osiguranika, a koji je veći od prosječne isplaćene novčane naknade u prethodnoj kalendarskoj godini,
- 2) nema registrirano trgovačko društvo ili drugu pravnu osobu, odnosno nema više od 25% udjela u trgovačkom društvu ili drugoj pravnoj osobi.
- 3) nije član zadruge,
- 4) nije predsjednik, član uprave ili izvršni direktor trgovačkog društva ili upravitelj zadruge,
- 5) nema registrirani obrt, slobodno zanimanje ili djelatnost poljoprivrede i šumarstva,
- 6) ne obavlja domaću radinost ili sporedno zanimanje prema posebnom propisu,
- 7) nije osigurana kao poljoprivrednik po propisima o mirovinskom osiguranju,
- 8) nije zaposlena prema posebnim propisima,
- 9) nije korisnik mirovine, osim korisnika mirovine koji ostvari pravo na invalidsku mirovinu zbog profesionalne nesposobnosti za rad odnosno korisnika mirovine koji ostvari pravo na invalidsku mirovinu zbog djelomičnog gubitka radne sposobnosti i korisnika obiteljske mirovine kojemu se ta mirovina ne isplaćuje,
- 10) ne ispunjava uvjete za starosnu mirovinu,
- 11) nije osigurana na produženo mirovinsko osiguranje na temelju ugovora o radu na određeno vrijeme za stalne sezonske poslove,
- 12) nema utvrđenu privremenu nezapošljivost od strane centra za profesionalnu rehabilitaciju,
- 13) nije redoviti učenik ili student.

(2) O podacima iz stavka 1. točke 1. – 13. ovoga članka nezaposlena osoba potpisuje izjavu prilikom prijave u evidenciju nezaposlenih osoba.“

Članak 9.

U članku 11. stavci 1. i 2. mijenjaju se i glase:

"(1) Smatra se da nezaposlena osoba aktivno traži posao ako:

- provodi aktivnosti radi utvrđivanja profesionalnog plana traženja posla iz članka 24.a ovoga Zakona,
- se pridržava aktivnosti utvrđenih profesionalnim planom iz članka 24.a ovoga Zakona,
- podnosi molbe poslodavcima ili daje oglase i javlja se na oglase i natječaje.

(2) Smatra se da je nezaposlena osoba raspoloživa za rad ako se odaziva na pozive Zavoda radi pripreme za zapošljavanje i zaposlenja u terminima utvrđenim profesionalnim planom iz članka 24.a ovoga Zakona."

Članak 10.

Članak 13. mijenja se i glasi:

"Zavodu se, radi savjetovanja i informiranja s ciljem razvoja upravljanja karijerom i posredovanja, mogu prijaviti i ostali tražitelji zaposlenja koji se ne smatraju nezaposlenim osobama iz članka 10. ovoga Zakona."

Članak 11.

U članku 14. stavku 1. iza riječi: "azilant" briše se zarez i dodaje riječ: "i".

U stavku 2. riječ: "Osoba" zamjenjuje se riječju: "Osobe", a riječi: "prijavljuje se i evidentira" zamjenjuju se riječima: "prijavljuju se i evidentiraju".

U stavku 3. iza riječi: "Osoba" dodaje se zarez i riječi: "stranac pod supsidijarnom, odnosno privremenom zaštitom u Republici Hrvatskoj".

Članak 12.

U članku 17. stavak 1. mijenja se i glasi:

„(1) Zavod prestaje voditi osobu kao nezaposlenu u evidenciji, ako ta osoba:

- 1) zasnjuje radni odnos,
- 2) ostvari mjesečni primitak od pružanja usluga prema posebnim propisima ili ostvari mjesečni primitak, odnosno drugi dohodak prema propisima o porezu na dohodak s obzirom na podatak o uplaćenim doprinosima za obvezna osiguranja dobivenim od Središnjeg registra osiguranika, a koji je veći od prosječne isplaćene novčane naknade u prethodnoj kalendarskoj godini,
- 3) obavlja posao bez potvrde, ugovora, odnosno rješenja na temelju kojeg radi,
- 4) registrira trgovačko društvo ili drugu pravnu osobu, odnosno stekne više od 25% udjela u trgovačkom društvu ili drugoj pravnoj osobi,
- 5) postane član zadruge,

- 6) postane predsjednik uprave, član uprave ili izvršni direktor trgovačkog društva ili upravitelj zadruge,
- 7) registrira obrt, slobodno zanimanje ili djelatnost poljoprivrede i šumarstva,
- 8) obavlja domaću radinost ili sporedno zanimanje prema posebnom propisu,
- 9) postane poljoprivredni osiguranik po propisima o mirovinskom osiguranju,
- 10) zaposli se prema posebnim propisima,
- 11) ispunji uvjete za starosnu mirovinu, ostvari obiteljsku mirovinu koja joj se isplaćuje ili ostvari invalidsku mirovinu zbog opće nesposobnosti za rad odnosno invalidsku mirovinu zbog potpunog gubitka radne sposobnosti,
- 12) ima utvrđenu privremenu nezapošljivost od strane centra za profesionalnu rehabilitaciju,
- 13) ima utvrđenu opću nesposobnost za rad odnosno potpuni gubitak radne sposobnosti,
- 14) obavlja stručno osposobljavanje za rad bez zasnivanja radnog odnosa prema posebnim propisima,
- 15) ostvari prava na roditeljsku, roditeljsku, posvojiteljsku ili skrbničku poštedu od rada odnosno roditeljsku, roditeljsku, posvojiteljsku ili skrbničku brigu o novorođenom djetetu po posebnom propisu,
- 16) postane redoviti učenik ili student,
- 17) nastupi na dragovoljno služenje vojnog roka,
- 18) bude pritvorena,
- 19) nastupi na izdržavanje kazne zatvora,
- 20) navršiti 65 godina života,
- 21) odbije se uključiti u obrazovanje i osposobljavanje ili bez opravdanog razloga prekine, odnosno ne završi obrazovanje koje je sukladno njezinim procijenjenim psihofizičkim mogućnostima organizirao odnosno troškove snosi Zavod u cilju povećanja njezine mogućnosti zapošljavanja,
- 22) ne ispunjava uvjete o aktivnom traženju posla i raspoloživosti za rad te ne obavlja aktivnosti u dinamici utvrđenoj u profesionalnom planu,
- 23) postane osiguranik produženog mirovinskog osiguranja na temelju ugovora o radu na određeno vrijeme za stalne sezonske poslove,
- 24) se odjavi s evidencije,
- 25) ako u potpisanoj izjavi iz članka 10. stavka 2. ovoga Zakona navede neistinite podatke.“.

U stavku 2. riječi: "članka 21." zamjenjuju se riječima: "članka 24.a", a iza riječi: "poslodavca" dodaje se zarez i riječi: "osim ako odbije zaposlenje iz razloga što poslodavac redovito ne ispunjava obveze prema radnicima".

U točki 3. iza riječi: "smještaj" zarez se zamjenjuje točkom, a riječi: "osim ako odbije zaposlenje iz razloga što poslodavac redovito ne ispunjava obveze prema radnicima." brišu se.

Članak 13.

U članku 19. stavku 1. točka 2. mijenja se i glasi:

„ 2) osobe iz članka 17. stavka 1. točke 3., 21. i 22. ovoga Zakona i osobe iz članka 17. stavka 2. i 4. ovoga Zakona, nakon 6 mjeseci.“.

Stavak 3. mijenja se i glasi:

„(3) Osobe koje je Zavod prestao voditi u evidenciji kao nezaposlene osobe, na temelju članka 17. stavka 1. točki 1., 4., 5., 6., 7., 8., 9., 10., 12., 14., 15., 16., 17., 18., 19., 23. i 24. ovoga Zakona, mogu se ponovno prijaviti u evidenciju Zavoda kao nezaposlene osobe po prestanku okolnosti koje su dovele do prestanka vođenja u evidenciji.“

Članak 14.

Članak 21. briše se.

Članak 15.

Članak 22. mijenja se i glasi:

"Priprema za zapošljavanje uključuje:

- 1) profesionalno usmjeravanje,
- 2) razvoj vještina upravljanja karijerom,
- 3) podršku u definiranju i izradi individualnog plana traženja posla (profesionalni plan),
- 4) obrazovanje i osposobljavanje za zapošljavanje,
- 5) profesionalnu rehabilitaciju."

Članak 16.

U članku 23. stavku 2. iza riječi: "savjetovanje" dodaje se zarez i riječi: "utvrđivanje profesionalnih potencijala".

Članak 17.

Članak 24. mijenja se i glasi:

"(1) Razvoj vještina upravljanja karijerom podrazumijeva stjecanje znanja i vještina potrebnih za povećanje zapošljivosti i unapređenje profesionalnog razvoja pojedinca.

(2) Razvoj vještina upravljanja karijerom uključuje informiranje, savjetovanje i samoprocjenu nezaposlene osobe i ostalih tražitelja zaposlenja radi mogućnosti pronalaženja posla i planiranja karijere."

Članak 18.

Iza članka 24. dodaje se članak 24.a koji glasi:

"Članak 24.a

(1) Zavod u suradnji s nezaposlenom osobom utvrđuje profesionalni plan nezaposlene osobe radi pripreme za zapošljavanje i traženja posla u roku od 60 dana od dana prijave nezaposlene osobe Zavodu.

(2) Profesionalni plan iz stavka 1. ovoga članka usklađuje se s programima iz članaka 25. i 35. ovoga Zakona, ovisno o promjenama vezanim uz osobu za koju se plan utvrđuje.

(3) Profesionalni plan iz stavka 1. ovoga članka sadrži popis poslova i zanimanja koje nezaposlena osoba može obavljati prema njezinim utvrđenim stručnim, radnim i osobnim mogućnostima te popis svih aktivnosti koje će nezaposlena osoba provoditi u suradnji sa Zavodom, a u cilju zapošljavanja unutar utvrđenih rokova izvršenja."

Članak 19.

U članku 25. stavak 1. mijenja se i glasi:

"(1) Obrazovanje i osposobljavanje za zapošljavanje obuhvaća aktivnosti pripreme, odabira i profesionalne selekcije, upućivanja kandidata u programe obrazovanja i osposobljavanja, praćenje njihove uspješnosti, te financiranje i sufinanciranje programa obrazovanja i osposobljavanja."

U stavku 3. iza riječi: "obrazovanje" dodaju se riječi: "i osposobljavanje".

Članak 20.

U članku 26. stavku 2. točka 2. briše se.

U dosadašnjoj točki 3. koja postaje točka 2. iza riječi: "usavršavanja" dodaju se riječi: "radnih i".

Dosadašnja točka 4. postaje točka 3.

Članak 21.

U članku 27. stavku 1. iza riječi: "poslodavaca" dodaju se riječi: "i ljudskim potencijalima nezaposlenih osoba i ostalih tražitelja zaposlenja".

Članak 22.

U članku 31. dodaje se stavak 3. koji glasi:

"(3) Zavod obavlja posredovanje pri zapošljavanju, savjetovanje i informiranje o mogućnostima zapošljavanja, obrazovanja i usavršavanja te pruža druge informacije o tržištu rada u državama članicama Europske unije, Europskog gospodarskog prostora i Švicarske Konfederacije putem Europske mreže usluga (EURES)."

Članak 23.

U članku 33. riječ: "zadovoljavaju" zamjenjuje se riječju: "odgovaraju".

Članak 24.

Članak 34. mijenja se i glasi:

"(1) Vlada Republike Hrvatske donosi strateške planove i programe koji obuhvaćaju i mjere aktivne politike zapošljavanja iz nadležnosti Zavoda.

(2) Za praćenje provedbe mjera aktivne politike zapošljavanja iz nadležnosti Zavoda osniva se povjerenstvo koje imenuje ministar nadležan za rad."

Članak 25.

Članak 35. mijenja se i glasi:

"Mjere aktivne politike zapošljavanja iz članka 34. ovoga Zakona provode se na temelju programa koje donosi Zavod, a obuhvaćaju osobito:

- 1) programe zapošljavanja mladih nezaposlenih osoba za stjecanje radnog iskustva i jačanje zapošljivosti,
- 2) programe zapošljavanja dugotrajno nezaposlenih i drugih skupina teže zapošljivih nezaposlenih osoba,
- 3) programe samozapošljavanja nezaposlenih osoba,
- 4) programe obrazovanja i osposobljavanja radnika kod poslodavaca koji prelaze na nove proizvodne programe ili na nove tehnologije,
- 5) programe usavršavanja zaposlenih radi zadržavanja zaposlenosti,
- 6) zapošljavanje nezaposlenih osoba u javnim radovima, a koji se odnose na programe humanitarnih, edukativnih, socijalnih, ekoloških, komunalnih, infrastrukturnih sadržaja, očuvanja kulturnih i povijesnih spomenika i drugih djelatnosti,
- 7) programe obrazovanja i osposobljavanja nezaposlenih osoba za potrebe tržišta rada,
- 8) programe stručnog osposobljavanja za rad bez zasnivanja radnog odnosa za stjecanje radnog iskustva u zvanju za koje su se nezaposlene osobe obrazovale,
- 9) programe očuvanja radnih mjesta i zadržavanje zaposlenosti."

Članak 26.

U članku 36. stavku 1. riječi: "u zapošljavanju" zamjenjuju se riječju: "zapošljavanja".

Članak 27.

U članku 37. stavku 1. iza riječi: "odnosa" dodaje se zarez i riječi: "odnosno prestanka obavljanja samostalne djelatnosti,".

Stavak 2. mijenja se i glasi:

"(2) Kao vrijeme provedeno na radu iz stavka 1. ovoga članka smatra se:

- vrijeme obveznog osiguranja po propisima o mirovinskom osiguranju ostvareno na temelju radnog odnosa u Republici Hrvatskoj i vrijeme u kojem je radnik bio privremeno nesposoban za rad, odnosno na rodiljnom, roditeljskom, posvojiteljskom ili skrbničkom dopustu nakon prestanka radnog odnosa, odnosno službe, ako je za to vrijeme primao naknadu plaće prema posebnim propisima,
- vrijeme obveznog osiguranja po propisima o mirovinskom osiguranju ostvareno na temelju obavljanja samostalne djelatnosti u Republici Hrvatskoj i vrijeme u kojem je osoba bila privremeno nesposobna za rad, odnosno na rodiljnom, roditeljskom, posvojiteljskom ili skrbničkom dopustu nakon prestanka obavljanja samostalne

djelatnosti, ako je za to vrijeme primala naknadu plaće prema posebnim propisima i ako je uplaćen doprinos za zapošljavanje."

Iza stavka 2. dodaje se stavak 3. koji glasi:

"(3) Prestanak obavljanja samostalne djelatnosti iz stavka 1. ovoga članka utvrđuje se na temelju uvida u odgovarajući registar iz kojega mora biti brisana osoba koja je obavljala samostalnu djelatnost."

Članak 28.

U članku 38. stavak 1. mijenja se i glasi:

"(1) Pravo na novčanu naknadu stječe nezaposlena osoba:

- kojoj je prestao radni odnos, ako se prijavi Zavodu i podnese zahtjev u roku od 30 dana od dana prestanka radnog odnosa, prestanka privremene nesposobnosti za rad, odnosno roditeljskog, posvojiteljskog ili skrbničkog dopusta nakon prestanka radnog odnosa,
- koja je prestala obavljati samostalnu djelatnost, ako se prijavi Zavodu i podnese zahtjev u roku od 30 dana od dana prestanka obavljanja samostalne djelatnosti, prestanka privremene nesposobnosti za rad, odnosno roditeljskog, posvojiteljskog ili skrbničkog dopusta nakon prestanka obavljanja samostalne djelatnosti."

Članak 29.

U članku 39. stavku 1. točki 2. iza riječi: "odnosa," dodaju se riječi: "osim kada je sporazum o prestanku radnog odnosa sklopljen na prijedlog poslodavca, a u slučaju kolektivnog zbrinjavanja viška radnika prema posebnom propisu,".

Točka 4. mijenja se i glasi:

- "4) redovnim otkazom uvjetovanim skrivljenim ponašanjem radnika ili izvanrednim otkazom zbog teške povrede radne obveze, odnosno službene dužnosti,".

Članak 30.

Iza članka 40. dodaje se članak 40.a koji glasi:

"Članak 40.a

(1) Pravo na novčanu naknadu nema nezaposlena osoba koja je prestala obavljati samostalnu djelatnost bez opravdanih razloga.

(2) Opravdanim razlozima iz stavka 1. ovoga članka smatraju se:

- 1) insolventnost, odnosno nelikvidnost prema propisima o financijskom poslovanju i predstečajnoj nagodbi,
- 2) zaključenje stečajnog postupka,
- 3) poslovanje s gubitkom,
- 4) gubitak poslovnog prostora,
- 5) gubitak povlastice odnosno dozvole za obavljanje djelatnosti propisane posebnim propisom,
- 6) bolest osobe osigurane u slučaju nezaposlenosti,
- 7) gubitak poslovnog partnera,
- 8) ozbiljna šteta na imovini osobe osigurane u slučaju nezaposlenosti,
- 9) prirodna katastrofa i katastrofa uzrokovana višom silom,
- 10) drugi razlozi za koje osoba dokaže da su opravdani.

(3) Insolventnost iz stavka 2. točke 1. ovoga članka utvrđuje se na temelju potvrde Financijske agencije iz Očevidnika redoslijeda osnova za plaćanje o evidentiranim neizvršenim osnovama za plaćanje u razdoblju duljem od 60 dana, odnosno na temelju izjave o vrijednosti imovine koja ne pokriva postojeće obveze. Nelikvidnost iz stavka 2. točke 1. ovoga članka utvrđuje se na temelju izjave osobe o kašnjenju više od 60 dana s ispunjenjem novčanih obveza vjerovnicima, a čija visina u ukupnom iznosu čini više od 20% od iznosa obveza objavljenih u godišnjem izvješću za proteklu financijsku godinu, odnosno na temelju JOPPD obrasca s podacima o kašnjenju više od 30 dana s isplatom plaće za radnike u visini ugovorene plaće te plaćanjem pripadajućih poreza i doprinosa koji se moraju obračunati i uplatiti zajedno s plaćom.

(4) Zaključenje stečajnog postupka iz stavka 2. točke 2. ovoga članka utvrđuje se na temelju pravomoćnog rješenja nadležnog suda o zaključenju stečajnog postupka.

(5) Poslovanje s gubitkom iz stavka 2. točke 3. ovoga članka utvrđuje se na temelju izvotka iz poslovnih knjiga.

(6) Gubitak poslovnog prostora iz stavka 2. točke 4. ovoga članka utvrđuje se na temelju odluke o prestanku zakupa, odnosno pisanog raskida ugovora o zakupu.

(7) Gubitak povlastice, odnosno dozvole za obavljanje djelatnosti propisane posebnim propisom iz stavka 2. točke 5. ovoga članka utvrđuje se na temelju odluke nadležnog tijela o neizdavanju odnosno ne produženju povlastice, odnosno dozvole za obavljanje djelatnosti.

(8) Bolest osobe iz stavka 2. točke 6. ovoga članka utvrđuje se na temelju izvješća o nesposobnosti za rad izabranog doktora medicine primarne zdravstvene zaštite u zdravstvenoj ustanovi, odnosno u privatnoj praksi.

(9) Gubitak poslovnog partnera iz stavka 2. točke 7. ovoga članka utvrđuje se na temelju uvida u odgovarajući registar iz kojega je razvidan prestanak obavljanja samostalne djelatnosti partnera, odnosno na temelju ugovora o istupanju ortaka.

(10) Ozbiljna šteta na imovini iz stavka 2. točke 8. ovoga članka utvrđuje se na temelju zapisnika o očevidu nadležne policijske postaje.

(11) Prirodna katastrofa i katastrofa uzrokovana višom silom iz stavka 2. točke 9. ovoga članka utvrđuje se na temelju prijave nadležnom povjerenstvu za procjenu štete od elementarnih nepogoda sukladno propisima o zaštiti od elementarnih nepogoda."

Članak 31.

U članku 41. stavku 1. iza riječi: "naknade" dodaju se riječi: "za osobu kojoj je prestao radni odnos".

Iza stavka 1. dodaje se novi stavak 2. koji glasi:

"(2) Osnovicu za utvrđivanje visine novčane naknade za osobu koja je obavljala samostalnu djelatnost čini prosjek osnovice na koju su obračunati i uplaćeni doprinosi za obvezna osiguranja utvrđene posebnim propisom, u tromjesečnom razdoblju koje je prethodilo prestanku obavljanja samostalne djelatnosti."

U dosadašnjem stavku 2. koji postaje stavak 3. riječi: "stavka 1." zamjenjuju se riječima: "stavaka 1. i 2.", a iza riječi: "plaće" dodaje se zarez i riječi: "odnosno druge novčane potpore".

U dosadašnjem stavku 3. koji postaje stavak 4. riječi: "stavka 1." zamjenjuju se riječima: "stavaka 1. i 2."

Članak 32.

U članku 43. stavku 1. iza riječi: "prosječne" dodaje se riječ: "neto".

Članak 33.

U članku 44. stavak 3. mijenja se i glasi:

„(3) Za utvrđivanje trajanja prava na novčanu naknadu iz stavka 1. i 2. ovoga članka u vrijeme provedeno na radu na temelju radnog odnosa, uračunava se vrijeme obveznog osiguranja po propisima o mirovinskom osiguranju ostvareno na temelju radnog odnosa u Republici Hrvatskoj i vrijeme u kojem je radnik bio privremeno nesposoban za rad, odnosno na roditeljskom, posvojiteljskom ili skrbničkom dopustu nakon prestanka radnog odnosa, odnosno službe, ako je za to vrijeme primao naknadu plaće prema posebnim propisima.“

Iza stavka 3. dodaje se stavak 4. koji glasi:

"(4) Za utvrđivanje trajanja prava na novčanu naknadu iz stavaka 1. i 2. ovoga članka u vrijeme provedeno na radu na temelju obavljanja samostalne djelatnosti, uračunava se vrijeme obveznog osiguranja po propisima o mirovinskom osiguranju ostvareno na temelju obavljanja samostalne djelatnosti u Republici Hrvatskoj i vrijeme u kojem je osoba bila privremeno nesposobna za rad, odnosno na roditeljskom, posvojiteljskom ili skrbničkom dopustu nakon prestanka obavljanja samostalne djelatnosti, ako je za to vrijeme primala naknadu plaće prema posebnim propisima i ako je uplaćen doprinos za zapošljavanje."

Članak 34.

Članak 44.a briše se.

Članak 35.

U članku 45. stavku 1. iza riječi: "zapošljavanja" briše se zarez i dodaje riječ: "i", iza riječi: "samozapošljavanja" dodaje se točka, a riječi: "i stručnog osposobljavanja za rad bez zasnivanja radnog odnosa prema propisima o radu." brišu se.

Stavak 5. mijenja se i glasi:

"(5) Za utvrđivanje trajanja prava na novčanu naknadu iz stavka 4. ovoga članka uračunava se u vrijeme provedeno na radu:

- vrijeme obveznog osiguranja po propisima o mirovinskom osiguranju ostvareno na temelju radnog odnosa u Republici Hrvatskoj i vrijeme u kojem je radnik bio privremeno nesposoban za rad, odnosno na roditeljskom, posvojiteljskom ili skrbničkom dopustu nakon prestanka radnog odnosa, odnosno službe, ako je za to vrijeme primao naknadu plaće prema posebnim propisima, ostvareno nakon isteka vremena za koje je nezaposlena osoba primila jednokratnu isplatu,
- vrijeme obveznog osiguranja po propisima o mirovinskom osiguranju ostvareno na temelju obavljanja samostalne djelatnosti u Republici Hrvatskoj i vrijeme u kojem je osoba bila privremeno nesposobna za rad, odnosno na roditeljskom, posvojiteljskom ili skrbničkom dopustu nakon prestanka obavljanja samostalne djelatnosti, ako je za to vrijeme primala naknadu plaće prema posebnim propisima i ako je uplaćen doprinos za zapošljavanje, ostvareno nakon isteka vremena za koje je nezaposlena osoba primila jednokratnu isplatu."

Članak 36.

U članku 46. stavak 1. mijenja se i glasi:

"(1) Nezaposlenoj osobi koja podnese zahtjev za novčanu naknadu u roku iz članka 38. stavka 1. ovoga Zakona novčana naknada pripada:

- od prvog dana po prestanku radnog odnosa, prestanka privremene nesposobnosti za rad, odnosno roditeljskog, posvojiteljskog ili skrbničkog dopusta nakon prestanka radnog odnosa,
- od prvog dana po prestanku obavljanja samostalne djelatnosti, prestanka privremene nesposobnosti za rad, odnosno roditeljskog, posvojiteljskog ili skrbničkog dopusta nakon prestanka obavljanja samostalne djelatnosti."

Članak 37.

U članku 47. stavak 1. mijenja se i glasi:

„(1) Isplaćivanje novčane naknade obustavlja se korisniku:

- 1) za onoliko mjeseci koliko iznosi kvocijent koji se dobije dijeljenjem ukupno ostvarenog primitka, odnosno dohotka s iznosom prosječne isplaćene novčane naknade u prethodnoj kalendarskoj godini,
- 2) za vrijeme dragovoljnog služenja vojnog roka,
- 3) u tijeku izdržavanja kazne zatvora do tri mjeseca,
- 4) za vrijeme pritvora,
- 5) za vrijeme stručnog osposobljavanja za rad bez zasnivanja radnog odnosa prema posebnim propisima,
- 6) za vrijeme ostvarivanja prava na roditeljsku, roditeljsku, posvojiteljsku ili skrbničku poštedu od rada odnosno roditeljsku, roditeljsku, posvojiteljsku ili skrbničku brigu o novorođenom djetetu po posebnom propisu,
- 7) za vrijeme utvrđene privremene nezapošljivosti od strane centra za profesionalnu rehabilitaciju.“.

Članak 38.

U članku 48. stavak 1. mijenja se i glasi:

„(1) Pravo na novčanu naknadu prestaje nezaposlenoj osobi ako:

- 1) zasnjuje radni odnos,
- 2) istekne razdoblje za koje je imala pravo na novčanu naknadu,
- 3) obavlja posao bez potvrde, ugovora odnosno rješenja na temelju kojeg radi,
- 4) registrira trgovačko društvo ili drugu pravnu osobu ili stekne više od 25% udjela u trgovačkom društvu ili drugoj pravnoj osobi,
- 5) postane član zadruge,
- 6) postane predsjednik, član uprave ili izvršni direktor trgovačkog društva ili upravitelj zadruge,
- 7) registrira obrt, slobodno zanimanje ili djelatnost poljoprivrede i šumarstva,
- 8) započne obavljati domaću radinost ili sporedno zanimanje prema posebnom propisu,
- 9) postane poljoprivredni osiguranik po propisima o mirovinskom osiguranju,
- 10) se zaposli prema posebnim propisima,
- 11) ispuni uvjete za starosnu mirovinu, ostvari prijevremenu starosnu mirovinu, ostvari obiteljsku mirovinu koja joj se isplaćuje, ostvari invalidsku mirovinu zbog opće nesposobnosti za rad odnosno invalidsku mirovinu zbog potpunog gubitka radne sposobnosti ili ostvari invalidsku mirovinu zbog profesionalne nesposobnosti za rad u iznosu višem od utvrđene novčane naknade odnosno invalidsku mirovinu zbog djelomičnog gubitka radne sposobnosti u iznosu višem od utvrđene novčane naknade,
- 12) ima utvrđenu opću nesposobnost za rad odnosno potpuni gubitak radne sposobnosti,
- 13) ostvari naknadu po posebnim propisima u iznosu višem od utvrđene novčane naknade,
- 14) nastupi na izdržavanje kazne zatvora duže od tri mjeseca,
- 15) navršiti 65 godina života,
- 16) odbije se uključiti u obrazovanje i osposobljavanje ili bez opravdanog razloga prekine, odnosno ne završi obrazovanje koje je sukladno njezinim procijenjenim psihofizičkim mogućnostima organizirao odnosno troškove snosi Zavod u cilju povećanja njezine mogućnosti zapošljavanja,
- 17) ne ispunjava uvjete o aktivnom traženju posla i raspoloživosti za rad te ne obavlja aktivnosti u dinamici utvrđenoj u profesionalnom planu,
- 18) se odjavi s evidencije.“.

U stavku 2. riječi: "članka 21." zamjenjuju se riječima: "članka 24.a", a iza riječi: "poslodavca" dodaje se zarez i riječi: "osim ako odbije zaposlenje iz razloga što poslodavac redovito ne ispunjava obveze prema radnicima".

U točki 3. iza riječi: "smještaj" zarez se zamjenjuje točkom, a riječi: "osim ako odbije zaposlenje iz razloga što poslodavac redovito ne ispunjava obveze prema radnicima." brišu se.

Članak 39.

U članku 49. stavku 2. iza riječi: "zapošljavanjem" dodaje se zarez i riječi: "odnosno obavljanjem samostalne djelatnosti," a riječi: "članku 39." zamjenjuju se riječima: "člancima 39. i 40.a".

U stavku 3. riječi: "stavku 1." zamjenjuju se riječima: "stavcima 1. i 2.".

U stavku 4. riječi: "koja je u cijelosti iskoristila novčanu naknadu," brišu se, riječi: "toga prava," zamjenjuju se riječima: "prava na novčanu naknadu," a riječi: "stavku 3." zamjenjuju se riječima: "stavcima 3. i 4.".

Članak 40.

U naslovu iznad članka 54. iza riječi: "obrazovanja" dodaju se riječi: "i osposobljavanja".

Članak 41.

Članak 54. mijenja se i glasi:

"(1) Nezaposlena osoba koju je Zavod uputio na obrazovanje i osposobljavanje koje organizira, odnosno troškove snosi Zavod ima u tijeku trajanja tog obrazovanja i osposobljavanja pravo na:

- 1) novčanu pomoć u visini najnižeg iznosa novčane naknade iz članka 43. stavka 2. ovoga Zakona, razmjerno broju dana prisutnosti na obrazovanju i osposobljavanju,
- 2) naknadu troškova prijevoza za vrijeme tog obrazovanja u visini stvarnih troškova prijevoza sredstvima javnog prijevoza, za dane provedene na obrazovanju i osposobljavanju.

(2) Iznimno od stavka 1. točke 1. ovoga članka, nezaposlena osoba koju je Zavod uputio na obrazovanje i osposobljavanje koje organizira, odnosno troškove snosi Zavod, a koja je korisnik novčane naknade, zadržava tijekom tog obrazovanja i osposobljavanja pravo na novčanu naknadu.

(3) Nezaposlena osoba iz stavka 2. ovoga članka kojoj za vrijeme obrazovanja i osposobljavanja istekne pravo na novčanu naknadu, ima pravo na novčanu pomoć do isteka tog obrazovanja i osposobljavanja.".

Članak 42.

Iza članka 54. dodaju se članci 54.a, 54.b i 54.c koji glase:

"Članak 54.a

Nezaposlena osoba koju je Zavod uključio u stručno osposobljavanje za rad bez zasnivanja radnog odnosa ima u tijeku tog stručnog osposobljavanja pravo na:

- 1) novčanu pomoć u visini koju utvrđuje Vlada Republike Hrvatske odlukom, razmjerno broju dana prisutnosti na stručnom osposobljavanju za rad bez zasnivanja radnog odnosa,
- 2) naknadu troškova prijevoza za vrijeme tog stručnog osposobljavanja u visini stvarnih troškova prijevoza sredstvima javnog prijevoza za dane provedene na stručnom osposobljavanju za rad bez zasnivanja radnog odnosa.

Članak 54.b

(1) Isplaćivanje novčane pomoći iz članka 54. stavka 1. točke 1. i članka 54.a stavka 1. točke 1. ovoga Zakona obustavlja se korisniku:

- 1) kada zaključi ugovor o radu koji traje kraće od obrazovanja i osposobljavanja,
- 2) ostvari mjesečni primitak od pružanja usluga prema posebnim propisima ili ostvari mjesečni primitak, odnosno drugi dohodak prema propisima o porezu na dohodak s obzirom na podatak o uplaćenim doprinosima za obvezna osiguranja dobivenim od Središnjeg registra osiguranika, a koji je veći od prosječne isplaćene novčane naknade u prethodnoj kalendarskoj godini,
- 3) ako nastupi privremena nesposobnost za rad,
- 4) za vrijeme pritvora,
- 5) za vrijeme izdržavanja kazne zatvora do tri mjeseca,
- 6) nastupi na dragovoljno služenje vojnog roka,
- 7) za vrijeme utvrđene privremene nezapošljivosti od strane centra za profesionalnu rehabilitaciju.

(2) Korisniku novčane pomoći iz stavka 1. ovoga članka nastavlja se isplaćivanje novčane pomoći za preostalo vrijeme ugovorenog obrazovanja i osposobljavanja, pod uvjetom da u roku od 8 dana od prestanka okolnosti koja je dovela do obustave, nastavi obrazovanje i osposobljavanje i prijavi se Zavodu.

Članak 54.c

Pravo na novčanu pomoć iz članka 54. stavka 1. točke 1. i članka 54.a stavka 1. točke 1. ovoga Zakona prestaje nezaposlenoj osobi ako:

- 1) zasnuje radni odnos u trajanju dužem od obrazovanja i osposobljavanja, odnosno stručnog osposobljavanja za rad bez zasnivanja radnog odnosa,
- 2) prekine obrazovanje i osposobljavanje, odnosno stručno osposobljavanje za rad bez zasnivanja radnog odnosa,
- 3) obavlja posao bez potvrde, ugovora, odnosno rješenja na temelju kojeg radi,
- 4) registrira trgovačko društvo ili drugu pravnu osobu ili stekne više od 25% udjela u trgovačkom društvu ili drugoj pravnoj osobi,
- 5) postane član zadruge,

- 6) postane predsjednik, član uprave ili izvršni direktor trgovačkog društva ili upravitelj zadruge,
- 7) registrira obrt, slobodno zanimanje ili djelatnost poljoprivrede i šumarstva,
- 8) započne obavljati domaću radinost ili sporedno zanimanje prema posebnom propisu,
- 9) postane poljoprivredni osiguranik po propisima o mirovinskom osiguranju,
- 10) se zaposli prema posebnim propisima,
- 11) ispuni uvjete za starosnu mirovinu, ostvari prijevremenu starosnu mirovinu, ostvari obiteljsku mirovinu koja joj se isplaćuje, ostvari invalidsku mirovinu zbog opće nesposobnosti za rad odnosno invalidsku mirovinu zbog potpunog gubitka radne sposobnosti ili ostvari invalidsku mirovinu zbog profesionalne nesposobnosti za rad u iznosu višem od utvrđene novčane pomoći odnosno invalidsku mirovinu zbog djelomičnog gubitka radne sposobnosti u iznosu višem od utvrđene novčane pomoći,
- 12) ima utvrđenu opću nesposobnost za rad odnosno potpuni gubitak radne sposobnosti,
- 13) ostvari pravo na roditeljsku, roditeljsku, posvojiteljsku ili skrbničku poštedu od rada, odnosno roditeljsku, roditeljsku, posvojiteljsku ili skrbničku brigu o novorođenom djetetu po posebnim propisima,
- 14) nastupi na izdržavanje kazne zatvora duže od tri mjeseca,
- 15) navršiti 65 godina života,
- 16) se odjavi s evidencije."

Članak 43.

Iza članka 55. dodaje se naslov i članci 55.a i 55.b koji glase:

"4.a Novčana pomoć osiguranika produženog mirovinskog osiguranja na temelju ugovora o radu na određeno vrijeme za stalne sezonske poslove

Članak 55.a

(1) Osoba osigurana na produženo mirovinsko osiguranje na temelju ugovora o radu na određeno vrijeme za stalne sezonske poslove, u smislu ovoga Zakona, je osoba koja je provela na radu najmanje 6 mjeseci kod istog poslodavca u kontinuitetu i koja će kod tog poslodavca raditi najmanje 3 sezone ili je prethodno radila 3 sezone, bez obzira da li je imala status osobe osigurane na produženo mirovinsko osiguranje na temelju ugovora o radu na određeno vrijeme za stalne sezonske poslove.

(2) Osoba iz stavka 1. ovoga članka ima pravo na novčanu pomoć najduže za razdoblje od 6 mjeseci produženog osiguranja, a način utvrđivanja visine novčane pomoći utvrđuje Vlada Republike Hrvatske odlukom.

(3) Pravo na novčanu pomoć ima osoba iz stavka 1. ovoga članka kojoj Zavod odobri i sufinancira troškove produženog mirovinskog osiguranja sukladno uvjetima i načinu korištenja mjera aktivne politike zapošljavanja.

(4) Zahtjev za novčanu pomoć iz stavka 2. ovoga članka, osoba osigurana na produženo mirovinsko osiguranje na temelju ugovora o radu na određeno vrijeme za stalne sezonske poslove može podnijeti u roku od 30 dana od dana stjecanja statusa osiguranika produženog mirovinskog osiguranja.

(5) Pravo na novčanu pomoć osobi iz stavka 1. ovoga članka pripada od prvog dana stjecanja statusa osiguranika produženog mirovinskog osiguranja.

Članak 55.b

Pravo na novčanu pomoć iz članka 55.a stavka 2. ovoga Zakona prestaje ako korisnik:

- 1) ostvari mjesečni primitak od pružanja usluga prema posebnim propisima ili ostvari mjesečni primitak, odnosno drugi dohodak prema propisima o porezu na dohodak s obzirom na podatak o uplaćenim doprinosima za obvezna osiguranja dobivenim od Središnjeg registra osiguranika, a koji je veći od prosječne isplaćene novčane naknade u prethodnoj kalendarskoj godini,
- 2) nastupi na dragovoljno služenje vojnog roka,
- 3) nastupi na izdržavanje kazne zatvora,
- 4) bude pritvoren,
- 5) ostvari pravo na roditeljsku, posvojiteljsku ili skrbničku pomoć od rada odnosno roditeljsku, posvojiteljsku ili skrbničku brigu o novorođenom djetetu po posebnom propisu.
- 6) zasnuje radni odnos,
- 7) obavlja posao bez potvrde, ugovora, odnosno rješenja na temelju kojeg radi,
- 8) registrira trgovačko društvo ili drugu pravnu osobu ili stekne više od 25% udjela u trgovačkom društvu ili drugoj pravnoj osobi,
- 9) postane član zadruge,
- 10) postane predsjednik, član uprave ili izvršni direktor trgovačkog društva ili upravitelj zadruge,
- 11) registrira obrt, slobodno zanimanje ili djelatnost poljoprivrede i šumarstva,
- 12) započne obavljati domaću radinost ili sporedno zanimanje prema posebnom propisu,
- 13) postane poljoprivredni osiguranik po propisima o mirovinskom osiguranju,
- 14) se zaposli prema posebnim propisima,
- 15) ispunjuje uvjete za starosnu mirovinu, ostvari prijevremenu starosnu mirovinu, ostvari obiteljsku mirovinu koja joj se isplaćuje, ostvari invalidsku mirovinu zbog opće nesposobnosti za rad odnosno invalidsku mirovinu zbog potpunog gubitka radne sposobnosti ili ostvari invalidsku mirovinu zbog profesionalne nesposobnosti za rad u iznosu većem od utvrđene novčane pomoći odnosno invalidsku mirovinu zbog djelomičnog gubitka radne sposobnosti u iznosu većem od utvrđene novčane pomoći,
- 16) ima utvrđenu opću nesposobnost za rad odnosno potpuni gubitak radne sposobnosti,
- 17) ostvari naknadu po posebnim propisima u iznosu većem od utvrđene novčane pomoći,
- 18) navršiti 65 godina života."

Članak 44.

U članku 63. točki 2. iza riječi: "poslodavcima" dodaju se riječi: "u Republici Hrvatskoj i drugim državama članicama Europske unije, Europskog gospodarskog prostora i Švicarske Konfederacije".

U točki 3. iza riječi: "obrazovanja" dodaju se riječi: "i osposobljavanja".

Članak 45.

U članku 69. stavku 1. i 2. riječi: „Državni inspektorat“ zamjenjuju se riječima: „tijelo državne uprave nadležno za inspekciju rada“.

Članak 46.

U članku 70. stavku 1. iza točke 1. dodaje se nova točka 2. koja glasi:

"2) doprinos osoba koje obavljaju samostalnu djelatnost,"

Dosadašnje točke 2. do 5. postaju točke 3. do 6.

Članak 47.

U članku 71. stavku 1. točki 3. iza riječi: "provedbe" dodaje se riječ: "mjera", a riječi: "u zapošljavanju" zamjenjuju se riječju: "zapošljavanja".

U točki 4. riječi: "tijela upravljanja Zavodom" zamjenjuju se riječima: "Upravnog vijeća Zavoda".

Članak 48.

Naziv glave IX. iznad članka 72. mijenja se i glasi: "IX. PREKRŠAJNE ODREDBE".

Članak 49.

U članku 72. stavku 1. točki 1. dodaju se riječi: "iz članka 5. stavka 1. točke 1. ovoga Zakona,".

U točki 3. iza riječi: "posredovanje" dodaju se riječi: "iz članka 5. stavka 1. točke 2. ovoga Zakona,".

U točki 4. briše se točka i dodaju riječi: "protivno članku 3. stavku 5. ovoga Zakona.".

U stavku 4. iza riječi: "1. i 2. ovoga članka" zarez se zamjenjuje točkom, a riječi: "s tim da tako izrečena novčana kazna ne može biti viša od najviše novčane kazne propisane posebnim propisom." brišu se.

Članak 50.

U cijelom tekstu Zakona o posredovanju pri zapošljavanju i pravima za vrijeme nezaposlenosti (Narodne novine, br. 80/2008, 121/2010, 25/2012, 118/2012 i 12/2013 - pročišćeni tekst) riječ: "uobičajeno", u odgovarajućem broju i padežu, briše se.

PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Članak 51.

Korisnici prava za vrijeme nezaposlenosti koji su do dana stupanja na snagu ovoga Zakona ta prava ostvarili prema propisima o zapošljavanju koji su se primjenjivali do toga dana, ta prava ostvaruju u istom opsegu i nakon stupanja na snagu ovoga Zakona, sve do

njihovog prestanka.

Članak 52.

(1) Iznimno od članka 15. stavka 2. Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o posredovanju pri zapošljavanju i pravima za vrijeme nezaposlenosti (Narodne novine, broj 25/2012), nezaposlena osoba iz stavka 1. toga članka, kojoj do stupanja na snagu Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o posredovanju pri zapošljavanju i pravima za vrijeme nezaposlenosti (Narodne novine, broj 25/2012) nije isteklo utvrđeno pravo na novčanu naknadu, već joj je isto prestalo prije isteka zbog zasnivanja radnog odnosa, zahtjev za produženje prava na novčanu naknadu može podnijeti u roku od 30 dana od dana prestanka radnog odnosa, odnosno prestanka privremene nesposobnosti za rad nakon prestanka radnog odnosa.

(2) Nezaposlena osoba iz stavka 1. ovoga članka, koja je do stupanja na snagu ovoga Zakona propustila rok iz članka 15. stavka 2. Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o posredovanju pri zapošljavanju i pravima za vrijeme nezaposlenosti (Narodne novine, broj 25/2012), zahtjev za produženje prava na novčanu naknadu može podnijeti u roku od 30 dana od dana stupanja na snagu ovoga Zakona, pod uvjetom da do tada nije ispunila uvjete za mirovinu propisane člancima 26. i 27. Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o mirovinskom osiguranju (Narodne novine, broj 121/2010).

Članak 53.

Zahtjevi za ostvarivanje prava za vrijeme nezaposlenosti, koji su podneseni do dana stupanja na snagu ovoga Zakona, dovršit će se prema propisima koji su se primjenjivali do tog dana ako ovim Zakonom određeno pravo nije uređeno na povoljniji način.

Članak 54.

(1) Odluku iz članaka 42. i 43. ovoga Zakona donijet će Vlada Republike Hrvatske u roku od 30 dana od dana stupanja na snagu ovoga Zakona.

(2) Odredba članka 54. stavka 3. Zakona o posredovanju pri zapošljavanju i pravima za vrijeme nezaposlenosti (Narodne novine, br. 80/2008, 121/2010, 25/2012, 118/2012 i 12/2013 - pročišćeni tekst) ostaje na snazi do stupanja na snagu odluke iz članka 42. ovoga Zakona.

Članak 55.

Ovaj Zakon objavit će se u Narodnim novinama, a stupa na snagu 1. siječnja 2014. godine.

OBRAZLOŽENJE

I. RAZLOZI ZBOG KOJIH SE ZAKON DONOSI I PITANJA KOJA SE NJIME RJEŠAVAJU

Zakon o posredovanju pri zapošljavanju i pravima za vrijeme nezaposlenosti (Narodne novine, br. 80/2008, 121/2010, 25/2012, 118/2012 i 12/2013 - pročišćeni tekst) - u daljnjem tekstu: Zakon, uređuje posredovanje pri zapošljavanju, profesionalno usmjeravanje, obrazovanje u cilju povećanja zapošljavanja radne snage, osiguranje za slučaj nezaposlenosti, aktivno djelovanje na tržištu rada s ciljem poticanja prostorne i profesionalne pokretljivosti radne snage, te novog zapošljavanja i samozapošljavanja, izvore sredstava za djelatnosti Hrvatskog zavoda za zapošljavanje (u daljnjem tekstu: Zavod) te ustroj, upravljanje i obavljanje djelatnosti Zavoda.

Važećim Zakonom propisano je da su za slučaj nezaposlenosti obvezno osigurani svi radnici u radnom odnosu. Prema praksi zemalja članica Europske unije, kao i u duhu Uredbe (EZ) br. 883/2004 Europskog parlamenta i Vijeća od 29. travnja 2004. o koordinaciji sustava socijalne sigurnosti i Uredbe (EZ) br. 987/2009 Europskog parlamenta i Vijeća od 16. rujna 2009. kojom se utvrđuje postupak provedbe Uredbe (EZ) br. 883/2004 o koordinaciji sustava socijalne sigurnosti, izjednačene su osobe koje obavljaju samostalnu djelatnost i radnici u radnom odnosu za slučaj nezaposlenosti.

Ovim izmjenama i dopunama Zakona predlaže se da se, na jednak način kao i za radnike u radnom odnosu, omogući osiguranje za slučaj nezaposlenosti i osobama koje obavljaju samostalnu djelatnost. Osobama koje obavljaju samostalnu djelatnost omogućit će se stjecanje prava na novčanu naknadu za vrijeme nezaposlenosti pod uvjetom da je do prestanka obavljanja te djelatnosti došlo zbog opravdanih razloga. Stoga su predloženim izmjenama i dopunama Zakona taksativno utvrđeni navedeni opravdani razlozi. Trajanje prava na novčanu naknadu utvrdit će se ovisno o ukupnom vremenu provedenom u sustavu osiguranja za slučaj nezaposlenosti, a visina naknade prema osnovici za plaćanje doprinosa za obvezna osiguranja. Prema tome, osobe koji obavljaju samostalnu djelatnost postat će obveznici plaćanja doprinosa za zapošljavanje, a što će, radi horizontalnog usklađivanja, iziskivati izmjene i dopune Zakona o doprinosima (Narodne novine, br. 84/2008, 152/2008, 94/2009, 18/2011, 22/2012 i 144/2012).

Nadalje, tijekom primjene Zakona uočeni su određeni nedostaci, koji se očituju u:

- nepotpunoj usklađenosti sa Zakonom o roditeljskim potporama (Narodne novine, br. 85/2008, 110/2008, 34/2011 i 54/2013), Zakonom o radu (Narodne novine, br. 149/2009, 61/2011, 82/2012 i 73/2013) i Zakonom o poticanju zapošljavanja (Narodne novine, br. 57/2012 i 120/2012),
- nepreciznom definiranju pojma nezaposlene osobe,
- nedovoljnom definiranju aktivnosti u okviru priprema za zapošljavanje,
- neostvarenim i nesvrshodnim učincima primjene instituta produženja prava na novčanu naknadu,
- nepreciznom utvrđivanju iznosa novčane pomoći koji se isplaćuje nezaposlenoj osobi za vrijeme obrazovanja, kao i neutvrđivanju okolnosti koje mogu dovesti do obustave, odnosno prestanka prava na novčanu pomoć za vrijeme obrazovanja,

- nepostojanju propisanih okolnosti koje mogu dovesti do obustave, odnosno prestanka prava na novčanu pomoć za vrijeme stručnog osposobljavanja za rad bez zasnivanja radnog odnosa,
- nemogućnosti ostvarivanja prava na novčanu naknadu osoba osiguranih na produženo mirovinsko osiguranje na temelju ugovora o radu na određeno vrijeme za stalne sezonske poslove, a koja će se nadomjestiti pravom na novčanu pomoć za vrijeme produženog mirovinskog osiguranja,
- nemogućnosti podnošenja zahtjeva za produženje prava na novčanu naknadu nezaposlenim osobama (ženama) koje su ostvarile pravo na novčanu naknadu do zaposlenja ili nastupa neke od okolnosti propisane zakonom za prestanak prava na novčanu naknadu, a kojima je isto prestalo zbog zasnivanja radnog odnosa.

U odnosu na usklađivanje s odredbama Zakona o roditeljnim i roditeljskim potporama, Zakona o radu i Zakona o poticanju zapošljavanja, ovim izmjenama i dopunama Zakona uređuje se sljedeće:

- važećim Zakonom propisano je da u osnovicu za utvrđivanje visine novčane naknade ne ulaze naknade plaće ostvarene po posebnim propisima. Kako Zakon o roditeljnim i roditeljskim potporama omogućava ostvarivanje prava na novčane potpore, koje uključuju: naknadu plaće, novčanu naknadu, novčanu pomoć i jednokratnu novčanu potporu za novorođeno dijete, predloženim izmjenama i dopunama valja utvrditi da u osnovicu za utvrđivanje visine novčane naknade ne ulaze sve navedene novčane potpore;
- Zakonom o radu i Zakonom o poticanju zapošljavanja uređeno je stručno osposobljavanje za rad bez zasnivanja radnog odnosa, ali pod različitim uvjetima. Stoga je potrebno ovim izmjenama i dopunama Zakona ukazati na obje mogućnosti uređene navedenim propisima;
- Zakonom o radu propisano je da agencija za privremeno zapošljavanje može obavljati poslove ustupanja radnika korisnicima pod uvjetom da te poslove obavlja kao jedinu djelatnost, da je registrirana prema posebnom propisu i upisana u evidenciju ministarstva nadležnog za poslove rada. Važećim Zakonom je propisano da djelatnosti utvrđene tim Zakonom, osim osiguranja za slučaj nezaposlenosti, mogu obavljati i pravne osobe kao trgovačka društva, a fizičke osobe kao samostalnu djelatnost (tzv. agencije za posredovanje pri zapošljavanju), te da uz navedene djelatnosti mogu obavljati samo djelatnost istraživanja tržišta i ispitivanja javnog mnijenja. Budući da oba navedena zakona propisuju ograničenja u pogledu predmeta obavljanja djelatnosti jednog pravnog subjekta, predloženim izmjenama i dopunama Zakona valja izvršiti horizontalno usklađivanje, s obzirom da je Zakonom o izmjenama i dopunama Zakona o radu (Narodne novine, broj 73/2013) propisana mogućnost da agencija za privremeno zapošljavanje, uz poslove ustupanja radnika korisnicima, može, pod određenim uvjetima, obavljati i djelatnosti u vezi sa zapošljavanjem iz Zakona. Osim toga, ovim izmjenama i dopunama Zakona predviđa se, radi zaokruživanja cjelokupnog poslovnog procesa vezanog uz posredovanje pri zapošljavanju, da fizičke i pravne osobe koje obavljaju predmetne djelatnosti uz iste mogu obavljati i djelatnosti savjetovanja u vezi s upravljanjem;
- Zakonom o izmjenama i dopunama Zakona o radu propisano je da u slučaju kolektivnog zbrinjavanja viška radnika, radniku radni odnos može prestati sporazumom poslodavca i radnika na prijedlog poslodavca. U smislu navedene odredbe općeg propisa, potrebno je na odgovarajući način izvršiti dopunu

odredbe članka 39. stavka 1. točke 2. Zakona, na način da se predvidi izuzetak prema kojemu će nezaposlena osoba ostvariti pravo na novčanu naknadu u slučaju prestanka radnog odnosa sporazumom zbog kolektivnog zbrinjavanja viška radnika.

U odnosu na preciznije definiranje pojma nezaposlene osobe, ovim izmjenama i dopunama Zakona uređuje se da se nezaposlenom osobom ne može smatrati osoba koja je član zadruge. Naime, prema važećem Zakonu propisano je da se nezaposlenom osobom ne može smatrati osoba koja ima registrirano trgovačko društvo ili drugu pravnu osobu, odnosno ima više od 25% udjela u trgovačkom društvu ili drugoj pravnoj osobi. Radi pojašnjavanja navedene odredbe u dijelu koji se odnosi na drugu pravnu osobu, ovim izmjenama i dopunama Zakona izričito se utvrđuje da se pravnom osobom smatra i zadruga, pa se osobe koje su članovi zadruge, bez obzira na njihove uloge, ne mogu smatrati nezaposlenom osobom, jer se ulozi ne mogu iskazati u postocima.

Također, nezaposlenom osobom ne može se smatrati osoba koja je osigurana na produženo mirovinsko osiguranje na temelju ugovora o radu na određeno vrijeme za stalne sezonske poslove, kao i osoba koja ima utvrđenu privremenu nezapošljivost od strane centra za profesionalnu rehabilitaciju. Budući da je osoba - stalni sezonac obvezno osigurana na produženo mirovinsko osiguranje, a obveznik doprinosa te obveznik obračunavanja i plaćanja doprinosa je poslodavac, takva osoba se ne može smatrati nezaposlenom jer je obuhvaćena sustavom osiguranja po drugom osnovu. Kako bi se ovim osobama omogućila odgovarajuća materijalna zaštita tijekom produženog mirovinskog osiguranja, jer tada ne primaju plaću, a do sada su primali novčanu naknadu za vrijeme nezaposlenosti, predlaže se istima, pod određenim uvjetima, omogućiti ostvarivanje prava na novčanu pomoć, kao i propisati okolnosti koje mogu dovesti do prestanka prava na novčanu pomoć. Pravo na novčanu pomoć imala bi osoba koja je provela na radu najmanje 6 mjeseci kod istog poslodavca u kontinuitetu i koja će kod tog poslodavca raditi najmanje 3 sezone ili je prethodno radila tri sezone bez obzira da li je imala status osobe osigurane na produženo mirovinsko osiguranje na temelju ugovora o radu na određeno vrijeme za stalne sezonske poslove, pod uvjetom da joj Zavod odobri i sufinancira troškove produženog mirovinskog osiguranja sukladno uvjetima i načinu korištenja mjera aktivne politike zapošljavanja. Budući da se sezonski poslovi obavljaju u različitim djelatnostima, ponajviše u poljoprivredi i turizmu, plaće osoba - stalnih sezonaca također su različite, variraju od minimalnih do prosječnih, pa i više, te se stoga predlaže da način utvrđivanja visine novčane pomoći za vrijeme produženog mirovinskog osiguranja utvrdi odlukom Vlada Republike Hrvatske razmjerno iznosima plaća ove kategorije osoba.

Nadalje, radi horizontalnog usklađivanja s novim Zakonom o profesionalnoj rehabilitaciji i zapošljavanju osoba s invaliditetom, koji će stupiti na snagu 1. siječnja 2014. godine, potrebno je na precizniji način definirati pojam nezaposlene osobe. Novi Zakon o profesionalnoj rehabilitaciji i zapošljavanju osoba s invaliditetom predviđa upućivanje osoba koje su procijenjene kao privremeno nezapošljive, u programe socijalnog uključivanja. Ako u postupku pred centrom za profesionalnu rehabilitaciju, nezaposlenoj osobi bude utvrđena privremena nezapošljivost, što podrazumijeva uključivanje u programe za održavanje i usavršavanje radnih i radno-socijalnih vještina i sposobnosti, takva osoba se ne može smatrati nezaposlenom jer ne ispunjava uvjet raspoloživosti za rad.

Tijekom primjene Zakona, institut redovnog mjesečnog javljanja Zavodu pokazao se formalnim načinom evidentiranja nezaposlene osobe, jer je ista bila obvezna izvršavati i druge aktivnosti koji su u sadržajnom smislu bile usmjerene na brže i lakše zapošljavanje. Stoga se

težište s takve formalne obveze redovnog mjesečnog javljanja usmjerava na sadržajne aktivnosti nezaposlene osobe i Zavoda, potrebnih radi utvrđivanja profesionalnog plana traženja posla, kao i na aktivnosti utvrđene tim planom, a koje mogu pripomoći uspješnijem zapošljavanju, samozapošljavanju ili povećanju zapošljivosti nezaposlene osobe.

Također, tijekom primjene Zakona uočeni su nedostaci kod definiranja profesionalnog plana radi pripreme za zapošljavanje nezaposlene osobe. Ovim izmjenama jasno se želi naglasiti da profesionalni plan mora sadržavati popis poslova i zanimanja usklađen s ukupnim ljudskim potencijalima osobe i stvarnim potrebama tržišta rada, te niz aktivnosti koje će nezaposlena osoba u suradnji sa Zavodom provoditi s ciljem svog zapošljavanja.

Radi potreba tržišta rada u okolnostima gospodarske krize, ovim izmjenama i dopunama Zakona potrebno je i prilagoditi programe Zavoda za provedbu mjera za poticanje zapošljavanja, na način da se obuhvate i programi očuvanja radnih mjesta i programi stjecanja radnog iskustva.

S obzirom da primjena instituta produženja prava na novčanu naknadu, nakon pada u dugotrajnu nezaposlenost na vrijeme od jednog do četiri mjeseca, na obrnuto proporcionalni način u odnosu na ostvareno vrijeme trajanja novčane naknade, od trenutka njegova uvođenja Zakonom o izmjenama i dopunama Zakona o posredovanju pri zapošljavanju i pravima za vrijeme nezaposlenosti (Narodne novine, broj 121/2010), nije ostvarila očekivane i svrsishodne učinke, ovim se izmjenama i dopunama Zakona predlaže njegovo ukidanje. Osim toga, valja istaknuti da je nezaposlena osoba svoje pravo na novčanu naknadu ostvarila sukladno Zakonu, a produženje toga prava ima narav socijalnog davanja, što nije u duhu Zakona koji pruža osiguranje za slučaj nezaposlenosti, te bi valjalo sva davanja nakon iskorištenog prava na novčanu naknadu utvrđenog Zakonom tretirati kao socijalna davanja u okviru sustava socijalne skrbi. Isto tako, valja naglasiti da su preporuke Europske unije usmjerene na poticanje aktivnih mjera, a ne pasivnih.

U odnosu na preciznije utvrđivanje iznosa novčane pomoći za vrijeme obrazovanja nezaposlene osobe koje organizira, odnosno troškove snosi Zavod, ovim izmjenama i dopunama Zakona uređuje se da ista pripada nezaposlenoj osobi razmjerno broju dana prisutnosti na obrazovanju. Na predloženi način precizno se utvrđuje da nezaposlenoj osobi u tijeku trajanja obrazovanja pripada pravo na novčanu pomoć u visini najnižeg iznosa novčane naknade, tj. 50% iznosa minimalne plaće umanjene za doprinose za obvezna osiguranja, ali samo za ono vrijeme u kojem se je obrazovala, budući da se navedeni iznos minimalne plaće određuje na mjesečnoj razini, isti valja razmjerno utvrditi vremenu koje je osoba provela na obrazovanju. Osim toga, temeljem suradnje Zavoda i Europskog socijalnog fonda, otvara se nova mogućnost financiranja aktivnosti vezanih za poticanje zapošljavanja u okviru koje je moguće osigurati povoljniji iznos novčane pomoći za vrijeme stručnog osposobljavanja za rad bez zasnivanja radnog odnosa. Stoga se predlaže da se visina novčane pomoći ne utvrđuje u visini neoporezivog iznosa stipendije, već odlukom Vlade Republike Hrvatske. Također, ovim izmjenama i dopunama Zakona uređuju se okolnosti koje mogu dovesti do obustave, odnosno prestanka prava na novčanu pomoć za vrijeme obrazovanja, odnosno stručnog osposobljavanja za rad bez zasnivanja radnog odnosa.

Zakonom o izmjenama i dopunama Zakona o posredovanju pri zapošljavanju i pravima za vrijeme nezaposlenosti (Narodne novine, broj 25/2012) omogućeno je nezaposlenim osobama (ženama) koje su ostvarile pravo na novčanu naknadu do zaposlenja, odnosno dok ne nastupi neka od okolnosti propisana zakonom za prestanak prava na novčanu

naknadu, sukladno propisima o zapošljavanju koji su bili na snazi prije Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o posredovanju pri zapošljavanju i pravima za vrijeme nezaposlenosti (Narodne novine, broj 121/2010), produženje prava na novčanu naknadu do ispunjenja uvjeta godina starosti za stjecanje prava na starosnu mirovinu, odnosno prijevremenu starosnu mirovinu prema odredbi članaka 26. i 27. Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o mirovinskom osiguranju (Narodne novine, broj 121/2010), ako ispunjavaju uvjet ostvarenog mirovinskog staža. Rok za podnošenje zahtjeva za produženje prava na novčanu naknadu je 30 dana od dana isteka utvrđenog prava. Međutim, ako je takvoj nezaposlenoj osobi (ženi) prestalo utvrđeno pravo na novčanu naknadu radi zasnivanja radnog odnosa, pa okolnost nastupanja isteka utvrđenog prava nije ni nastupila, nezaposlena osoba po prestanku toga radnog odnosa je onemogućena pravodobno podnijeti zahtjev za produženje prava na novčanu naknadu do ispunjenja godina starosti za stjecanje prava na starosnu, odnosno prijevremenu starosnu mirovinu na temelju izmijenjenih propisa o mirovinskom osiguranju.

Stoga se predloženim izmjenama i dopunama Zakona omogućuje nezaposlenim osobama (ženama), koje su ostvarile pravo na novčanu naknadu do zaposlenja ili nastupa neke od okolnosti propisane zakonom za prestanak prava na novčanu naknadu, a novčana naknada im je prestala ponovnim zapošljavanjem, da podnesu, u roku od 30 dana od dana prestanka radnog odnosa, odnosno privremene nesposobnosti za rad po prestanku radnog odnosa, zahtjev za produženje prava na novčanu naknadu do ispunjenja uvjeta godina starosti za stjecanje prava na starosnu, odnosno prijevremenu starosnu mirovinu sukladno člancima 26. i 27. Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o mirovinskom osiguranju (Narodne novine, broj 121/2010), uz pretpostavku da ispunjavaju uvjet ostvarenog mirovinskog staža propisanog navedenim propisima o mirovinskom osiguranju. Također, nezaposlene osobe (žene) koje su do dana stupanja na snagu ovoga Zakona propustile rok iz članka 15. stavak 2. Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o posredovanju pri zapošljavanju i pravima za vrijeme nezaposlenosti (Narodne novine, broj 25/2012) zbog zasnivanja radnog odnosa, moći će podnijeti zahtjev za produženje prava na novčanu naknadu u roku od 30 dana od dana stupanja na snagu ovoga Zakona, pod uvjetom da do tada nisu ispunile uvjete za mirovinu propisane člancima 26. i 27. Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o mirovinskom osiguranju (Narodne novine, broj 121/2010).

II. OBRAZLOŽENJE ODREDBI PREDLOŽENOG ZAKONA

Uz članak 1.

Određuje se predmet uređenja ovoga Zakona koji u suštini nije promijenjen ovim izmjenama i dopunama Zakona u odnosu na važeći Zakon, već se terminološki usklađuje izričaj.

Uz članak 2.

Ovim člankom utvrđuje se da je Zakon usklađen s pravnom stečevinom Europske unije, te se navodi Direktiva s kojom je usklađen.

Uz članak 3.

Izvršena je dopuna usluga koje pruža Zavod u odnosu na nezaposlene osobe i ostale tražitelje zaposlenja, poslodavce i druge osobe koje traže informacije i savjete o uvjetima i mogućnostima zapošljavanja i razvoja karijere.

Uz članak 4.

Propisuje se da pravne i fizičke osobe mogu uz obavljanje djelatnosti iz članka 1. ovoga Zakona, obavljati i djelatnosti istraživanja tržišta i ispitivanja javnog mnijenja, djelatnosti savjetovanja u vezi s upravljanjem, te djelatnost ustupanja radnika korisnicima za privremeno obavljanje poslova prema posebnom propisu. Na ovaj način izvršena je dopuna predmeta djelatnosti fizičkih i pravnih osoba, te je izvršeno usklađivanje s odredbama Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o radu (Narodne novine, broj 73/2013).

Uz članak 5.

Utvrđuje novu kategoriju osiguranika za slučaj nezaposlenosti, pa su uz radnike u radnom odnosu, obvezno osigurane za slučaj nezaposlenosti i osobe koje obavljaju samostalnu djelatnost, te su po toj osnovi obvezno osigurane prema propisima o mirovinskom osiguranju.

Uz članak 6.

Utvrđuju se prava koje se ostvaruju na temelju ovoga Zakona, a to su: novčana naknada, mirovinsko osiguranje, novčana pomoć i naknada troškova za vrijeme obrazovanja i osposobljavanja, novčana pomoć i naknada troškova za vrijeme stručnog osposobljavanja za rad bez zasnivanja radnog odnosa, jednokratna novčana pomoć i naknada putnih i selidbenih troškova te novčana pomoć osiguranika produženog mirovinskog osiguranja na temelju ugovora o radu na određeno vrijeme za stalne sezonske poslove.

Uz članak 7.

Utvrđuje da su državljani država članica Europske unije, Europskog gospodarskog prostora i državljani Švicarske Konfederacije izjednačeni u pravima i dužnostima utvrđenima ovim Zakonom s hrvatskim državljanima.

Uz članak 8.

Izvršeno je preciznije definiranje pojma nezaposlene osobe, pa se tako osobe koje su članovi zadruga, osobe koje su osigurane na produženo mirovinsko osiguranje na temelju ugovora o radu na određeno vrijeme za stalne sezonske poslove, osobe koje imaju utvrđenu privremenu nezapošljivost od strane centra za profesionalnu rehabilitaciju, osobe koje su izvršni direktori trgovačkih društava i upravitelji zadruga te osobe koje obavljaju domaću radinost ili sporedno zanimanje ne mogu smatrati nezaposlenim osobama. Osobe koje su članovi zadruga dosada su bile obuhvaćene važećom odredbom prema kojoj se ne može smatrati nezaposlenom osobom, osoba koja ima registriranu pravnu osobu ili koja ima više od 25% udjela u pravnoj osobi. Zbog sudske prakse i tumačenja prema kojemu članovi zadruga nemaju udjele u zadruzi, ovim se predlaže izričita odredba kojom se uređuje da je članstvo u zadruzi prepreka za stjecanje statusa nezaposlene osobe. U odnosu na osobe koje su osigurane na produženo mirovinsko osiguranje na temelju ugovora o radu na određeno vrijeme za stalne sezonske poslove, ovime se predlaže da iste nemaju status nezaposlene osobe, iz razloga što su za vrijeme produženog osiguranja osigurane po drugoj osnovi. Radi usklađivanja s novim Zakonom o profesionalnoj rehabilitaciji i zapošljavanju osoba s invaliditetom koji će stupiti na snagu 1. siječnja 2014. godine, ovim se predlaže da se osobe koje imaju utvrđenu privremenu nezapošljivost od strane centra za profesionalnu rehabilitaciju ne mogu smatrati nezaposlenim osoba iz razloga što takve osobe ne ispunjavaju osnovne uvjete u smislu

aktivnog traženja posla i raspoloživosti za rad. Također, zbog dosljedne primjene Zakona, u odnosu na predsjednika uprave i članove uprave trgovačkih društava, ovime valja na odgovarajući način tretirati i upravitelje zadruga i članove zadruga. Osim toga, ovime je valjalo voditi računa i o mogućnosti propisanoj Zakonom o trgovačkim društvima prema kojoj se razlikuje monistički i dualistički oblik upravljanja. Radi novog Zakona o obrtu koji je u postupku donošenja, valjalo je ovime propisati da se osobe koje obavljaju domaću radinost ili sporedno zanimanje ne mogu smatrati nezaposlenim osobama, jer se kroz ovaj oblik mogu obavljati sve obrtničke djelatnosti bez posebnih uvjeta, pa se takvim uređenjem domaća radinost ili sporedno zanimanje gotovo posve izjednačuje s obrtom.

Uz članak 9.

Propisuje uvjete pod kojima se smatra da nezaposlena osoba aktivno traži posao i raspoloživa je za rad. Aktivnosti su vezane za utvrđivanje profesionalnog plana, te za provođenje istih od strane nezaposlene osobe, a raspoloživost za rad podrazumijeva odazivanje na pozive Zavoda radi pripreme za zapošljavanje i zaposlenja u terminima utvrđenim profesionalnim planom. Ovakvim pristupom stavlja se naglasak na utvrđeni profesionalni plan nezaposlene osobe i aktivnosti utvrđene tim planom, pa je izvršeno brisanje dosadašnje aktivnosti koja se je odnosila na redovito mjesečno javljanje Zavodu.

Uz članak 10.

Utvrđuje usluge Zavoda koje su na raspolaganju ostalim tražiteljima zaposlenja koji se ne smatraju nezaposlenim osobama iz članka 10. ovoga Zakona, a koje se odnose na savjetovanje i informiranja s ciljem razvoja upravljanja karijerom i posredovanja.

Uz članak 11.

Izvršena je sadržajna izmjena prema kojoj se sada pravi jasna razlika između azilanta i stranca pod supsidijarnom, odnosno privremenom zaštitom u Republici Hrvatskoj.

Uz članak 12.

Izvršeno je usklađivanje s odredbom članka 10. ovoga Zakona, a s obzirom na pojam nezaposlene osobe i okolnosti koje dovode do prestanka vođenja u evidenciji Zavoda kao nezaposlene osobe, te usklađivanje izričaja s posebnim propisima, Zakonom o radu, Zakonom o poticanju zapošljavanja, te Zakonom o roditeljskim potporama. Nadalje, kako su profesionalnim planom utvrđene aktivnosti nezaposlene osobe, predlaže se da nezaposlena osoba mora ispunjavati uvjete o aktivnom traženju posla i raspoloživosti za rad te obavljati aktivnosti u dinamici utvrđenoj u profesionalnom planu, kako se ne bi prestala voditi u evidenciji nezaposlenih osoba Zavoda. Osim toga, propisuje se da Zavod neće prestati voditi osobu kao nezaposlenu u evidenciji, ako ta osoba odbije zaposlenje zbog toga što poslodavac ne ispunjava redovito obveze prema radnicima. Takva mogućnost do sada je bila vezana samo uz uvjet da nezaposlena osoba odbije zaposlenje izvan mjesta prebivališta ili uobičajenog boravišta, bez obzira na udaljenost, pod uvjetom da je osiguran odgovarajući smještaj, a sada se predlaže da neovisno o tim okolnostima nezaposlena osoba može odbiti zaposlenje iz utvrđenog profesionalnog plana.

Uz članak 13.

Izvršeno je usklađivanje s odredbom članka 17. ovoga Zakona, pa se propisuju mogućnosti i rokovi po kojima se nezaposlena osoba koju je Zavod prestao voditi u evidenciji može ponovno prijaviti u evidenciju Zavoda kao nezaposlena osoba.

Uz članak 14.

Određuje se brisanje članka 21. Zakona, jer se predviđa članak 24.a koji je preuzeo predmet uređenja iz ovoga članka.

Uz članak 15.

Određuje redefinirane postupke pripreme za zapošljavanje, u smislu da se upoznavanje metoda i tehnika aktivnog traženja posla definira u širem smislu kao razvoj vještina upravljanja karijerom, te se određuje da priprema za zapošljavanje uključuje i podršku u definiranju i izradi individualnog plana traženja posla.

Uz članak 16.

Izvršena je dopuna aktivnosti u okviru profesionalnog usmjeravanja, na način da profesionalno usmjeravanje uključuje i utvrđivanje profesionalnih potencijala osobe.

Uz članak 17.

Propisuje što se podrazumijeva i što uključuje razvoj vještina upravljanja karijerom, pa taj razvoj podrazumijeva stjecanje znanja i vještina potrebnih za povećanje zapošljivosti i unapređenje profesionalnog razvoja pojedinca, te uključuje informiranje, savjetovanje i samoprocjenu nezaposlene osobe i ostalih tražitelja zaposlenja radi mogućnosti pronalazanja posla i planiranja karijere.

Uz članak 18.

Propisuje utvrđivanje profesionalnog plana nezaposlene osobe radi pripreme za zapošljavanje i traženja posla. Određeno je da se profesionalni plan mora usklađivati s programima iz članka 25. i 35. ovoga Zakona, ovisno o promjenama vezanim uz osobu za koju se plan utvrđuje, te se uređuje sadržaj plana u smislu popisa poslova i zanimanja koje nezaposlena osoba mora obavljati, kao i svih aktivnosti koje će provoditi u suradnji sa Zavodom unutar utvrđenih rokova izvršenja, a radi zapošljavanja.

Uz članak 19.

Ovim se redefiniraju aktivnosti koje uključuju obrazovanje i osposobljavanje za zapošljavanje, a to su: priprema, odabir i profesionalna selekcija, upućivanje kandidata u programe obrazovanja i osposobljavanja, praćenje njihove uspješnosti te financiranje i sufinanciranje programa obrazovanja i osposobljavanja.

Uz članak 20.

Redefiniraju se aktivnosti koje uključuje profesionalna rehabilitacija, na način da je aktivnost profesionalnog informiranja, savjetovanja i procjene profesionalnih mogućnosti brisana jer

istu aktivnost Zavod provodi u odnosu na sve nezaposlene osobe, a ne samo nezaposlene osobe s invaliditetom.

Uz članak 21.

Određuje se skup aktivnosti koje obuhvaća posredovanje pri zapošljavanju, te se jasno definira da je posredovanje pri zapošljavanju usmjereno na potrebe poslodavca, ali i na ljudske potencijale nezaposlenih osoba i ostalih tražitelja zaposlenja.

Uz članak 22.

Propisuje da Zavod posreduje pri zapošljavanju u državama članicama Europske unije, Europskog gospodarskog prostora i Švicarske Konfederacije putem Europske mreže usluga (EURES).

Uz članak 23.

Ispravlja se jezična pogreška.

Uz članak 24.

Pristupanjem Republike Hrvatske Europskoj uniji izmijenjeni su strateški dokumenti, pa će se tako umjesto nacionalnih akcijskih planova zapošljavanja donositi nacionalni programi reformi i slični dokumenti koji će obuhvaćati i mjere aktivne politike zapošljavanja iz nadležnosti Zavoda.

Uz članak 25.

Određuje programe koje donosi Zavod i na temelju kojih se provode mjere za poticanje zapošljavanja, a koji obuhvaćaju: zapošljavanje mladih osoba bez radnog iskustva, dugotrajno nezaposlenih i teže zapošljivih osoba, samozapošljavanje, obrazovanje i osposobljavanje radnika kod poslodavca, usavršavanje zaposlenih radi zadržavanja zaposlenosti, zapošljavanje u javnim radovima, obrazovanje i osposobljavanje nezaposlenih osoba, stručno osposobljavanje za rad bez zasnivanja radnog odnosa i očuvanje radnih mjesta i zadržavanje zaposlenosti. Radi se o programima koji su sada prilagođeni uvjetima i potrebama tržištu rada u Republici Hrvatskoj.

Uz članak 26.

Provodi se terminološko usklađivanje.

Uz članak 27.

Propisuje uvjete za ostvarivanje prava na novčanu naknadu, i to radnika po prestanku radnog odnosa i osobe koje obavlja samostalnu djelatnost po prestanku obavljanja te djelatnosti. Jasno se utvrđuje što se smatra vremenom provedenim na radu na temelju radnog odnosa i na temelju obavljanja samostalne djelatnosti, pa se određuje da je to za radnika vrijeme obveznog osiguranja po propisima o mirovinskom osiguranju, kao i vrijeme u kojem je bio privremeno nesposoban za rad odnosno na roditeljskom, roditeljskom, posvojiteljskom ili

skrbničkom dopustu, dok se za osobe koje obavljaju samostalnu djelatnost, uz navedeno, traži i dodatni uvjet da je uplaćen doprinos za zapošljavanje.

Uz članak 28.

Propisuje se rok za podnošenje zahtjeva za priznavanje prava na novčanu naknadu Zavodu, pa je propisano da i osobe koje su prestale obavljati samostalnu djelatnost moraju podnijeti predmetni zahtjev u roku od 30 dana od dana prestanka obavljanja samostalne djelatnosti, prestanka privremene nesposobnosti za rad, odnosno rodiljnog, roditeljskog, posvojiteljskog ili skrbničkog dopusta nakon prestanka obavljanja samostalne djelatnosti.

Uz članak 29.

Provodi se usklađivanje sa Zakonom o izmjenama i dopunama Zakona o radu (Narodne novine, broj 73/2013), na način da pravo na novčanu naknadu nema nezaposlena osoba kojoj je radni odnos prestao pisanim sporazumom o prestanku radnog odnosa, osim kada je sporazum o prestanku radnog odnosa sklopljen na prijedlog poslodavca, a u slučaju kolektivnog zbrinjavanja viška radnika. Osim toga, jasnije se propisuju načini prestanka ugovora o radu zbog kojih nezaposlena osoba ne ispunjava uvjete za ostvarivanje prava na novčanu naknadu.

Uz članak 30.

Izričito se utvrđuju opravdani razlozi na temelju kojih nezaposlena osoba koja je prestala obavljati samostalnu djelatnost ostvaruje pravo na novčanu naknadu, a to su: insolventnost, odnosno nelikvidnost, zaključenje stečajnog postupka, poslovanje s gubitkom, gubitak poslovnog prostora, gubitak povlastice, odnosno dozvole za obavljanje djelatnosti, bolest osobe, gubitak poslovnog partnera, ozbiljna šteta na imovini, prirodna katastrofa i katastrofa uzrokovana višom silom te drugi razlozi za koje osoba dokaže da su opravdani. Osim toga, propisani su i dokazi na temelju kojih će se dokazati navedeni opravdani razlozi.

Uz članak 31.

Propisuje se osnovica za utvrđivanje visine novčane naknade za osobu koja je obavljala samostalnu djelatnost, a istu čini prosjek osnovice na koju su obračunati i uplaćeni doprinosi za obvezna osiguranja utvrđene posebnim propisom, u tromjesečnom razdoblju koje je prethodilo prestanku obavljanja samostalne djelatnosti. Također, provodi se usklađivanje sa Zakonom o rodiljnim i roditeljskim potporama, na način da se propisuje da u osnovicu ne ulaze naknade plaće, odnosno druge novčane potpore koje se ostvaruju tim Zakonom.

Uz članak 32.

Pojašnjava se iznos prosječne plaće isplaćene u gospodarstvu Republike Hrvatske, na način da se izričito utvrđuje da je riječ o neto iznosu.

Uz članak 33.

Propisuje se trajanje prava na novčanu naknadu s obzirom na vrijeme provedeno na radu, pa se dopunjuje odredba u odnosu i na osobe koje obavljaju samostalnu djelatnost, te se za tu kategoriju osoba propisuje da se u vrijeme provedeno na radu uračunava vrijeme obveznog

osiguranja po propisima o mirovinskom osiguranju ostvareno na temelju obavljanja samostalne djelatnosti u Republici Hrvatskoj i vrijeme u kojem je osoba bila privremeno nesposobna za rad, odnosno na roditeljskom, posvojiteljskom ili skrbničkom dopustu nakon prestanka obavljanja samostalne djelatnosti, ako je uplaćen doprinos za zapošljavanje.

Uz članak 34.

Određuje se ukidanje prava na produženje novčane naknade, s obzirom da primjena tog instituta, nakon pada u dugotrajnu nezaposlenost na vrijeme od jednog do četiri mjeseca na obrnuto proporcionalni način u odnosu na ostvareno vrijeme trajanja novčane naknade, od trenutka njezina uvođenja Zakonom o izmjenama i dopunama Zakona o posredovanju pri zapošljavanju i pravima za vrijeme nezaposlenosti (Narodne novine, broj 121/2010), nije ostvarila očekivane i svrsishodne učinke.

Uz članak 35.

Određuju se razlozi zbog kojih nezaposlena osoba ostvaruje pravo na novčanu naknadu u jednokratnom iznosu, a to su zapošljavanje i samozapošljavanje. Stručno osposobljavanje za rad bez zasnivanja radnog odnosa više ne predstavlja razlog za jednokratnu isplatu, jer je za te osobe koje ostvare pravo na novčanu naknadu i koje budu uključene na stručno osposobljavanje za rad bez zasnivanja radnog odnosa, propisano da se im se novčana naknada obustavlja u tijeku tog stručnog osposobljavanja, a za to vrijeme ostvaruju i novčanu pomoć. Osim toga, kako je propisano da nezaposlena osoba kojoj je jednokratno isplaćena novčana naknada može ponovno steći pravo na novčanu naknadu ako ispuni uvjet iz članka 37. stavka 1. Zakona, odnosno ako ima najmanje 9 mjeseci rada u posljednja 24 mjeseca, potrebno je jasno odrediti utvrđivanje vremena provedenog na radu, nakon isteka vremena za koje je nezaposlena osoba primila jednokratnu isplatu, kako bi se moglo utvrditi trajanje prava na novčanu naknadu, a s obzirom na dvije kategorije osiguranika za slučaj nezaposlenosti.

Uz članak 36.

S obzirom na dvije kategorije osiguranika za slučaj nezaposlenosti, utvrđuje se trenutak od kojega pravo na novčanu naknadu pripada radniku po prestanku radnog odnosa, odnosno osobi koja je prestala obavljati samostalnu djelatnost.

Uz članak 37.

Budući da se predlaže ukidanje instituta redovnog mjesečnog javljanja Zavodu, predlaže se i ukidanje takvog razloga za obustavu isplate novčane naknade. Osim toga, provodi se usklađivanje sa Zakonom o radu i Zakonom o poticanju zapošljavanja, s obzirom na izričaj stručnog osposobljavanja za rad bez zasnivanja radnog odnosa koje je definirano navedenim Zakonima, te usklađivanje sa Zakonom o roditeljskim i roditeljskim potporama, na način da se obustavlja isplata novčane naknade za vrijeme, ne samo ostvarivanja prava na roditeljsku, roditeljsku, posvojiteljsku ili skrbničku poštedu od rada, već i za vrijeme ostvarivanja prava na roditeljsku, roditeljsku, posvojiteljsku ili skrbničku brigu o novorođenom djetetu. Također, ovime se propisuje da će se obustaviti isplata novčane naknade i za vrijeme utvrđene privremene nezapošljivosti od strane centra za profesionalnu rehabilitaciju.

Uz članak 38.

Propisuju se okolnosti koje dovode do prestanka prava na novčanu naknadu, a koje su usklađene s člankom 10. ovoga Zakona kojim se utvrđuje status nezaposlene osobe i člankom 17. ovoga Zakona kojim se utvrđuju okolnosti koje dovode do prestanka vođenja u evidenciji Zavoda. Stoga se predlaže da pravo na novčanu naknadu prestaje osobi koja postane član zadruge, izvršni direktor i upravitelj zadruge, kao i osobi koja započne obavljati domaću radinost ili sporedno zanimanje. Važećim Zakonom propisano je da pravo na novčanu naknadu prestaje ako nezaposlena osoba ispuni uvjete za starosnu mirovinu, odnosno ostvari obiteljsku mirovinu koja joj se isplaćuje, invalidsku mirovinu zbog opće nesposobnosti za rad ili ostvari invalidsku mirovinu zbog profesionalne nesposobnosti za rad u iznosu višem od utvrđene novčane naknade, pa je na ovaj način ispuštena činjenica da nezaposlena osoba može tijekom trajanja prava na novčanu naknadu ispuniti uvjete za prijevremenu starosnu mirovinu, te je stoga valjalo predložiti i takvu okolnost kao razlog za prestanak prava na novčanu naknadu. Međutim, kako se novim Zakonom o mirovinskom osiguranju koji bi trebao stupiti na snagu 01.01.2014. godine predlažu novi pojmovi i to: invalidska mirovina zbog djelomičnog gubitka radne sposobnosti i invalidska mirovina zbog potpunog gubitka radne sposobnosti, valjalo je ovime izvršiti usklađivanje. Nadalje, kako su profesionalnim planom utvrđene aktivnosti nezaposlene osobe, predlaže se da nezaposlena osoba mora ispunjavati uvjete o aktivnom traženju posla i raspoloživosti za rad, te obavljati aktivnosti u dinamici utvrđenoj u profesionalnom planu, kako joj ne bi prestalo pravo na novčanu naknadu. Osim toga, propisuje se da pravo na novčanu naknadu neće prestati nezaposlenoj osobi, ako ta osoba odbije zaposlenje zbog toga što poslodavac ne ispunjava redovito obveze prema radnicima. Takva mogućnost do sada je bila vezana samo uz uvjet da nezaposlena osoba odbije zaposlenje izvan mjesta prebivališta ili uobičajenog boravišta, bez obzira na udaljenost, pod uvjetom da je osiguran odgovarajući smještaj, a sada se predlaže da neovisno o tim okolnostima nezaposlena osoba može odbiti zaposlenje iz utvrđenoga profesionalnog plana i pritom zadržava pravo na novčanu naknadu.

Uz članak 39.

S obzirom na dvije kategorije osiguranika za slučaj nezaposlenosti, predlaže se da se nezaposlenoj osobi nastavlja isplaćivanje novčane naknade ako joj je to pravo prestalo ponovnim zapošljavanjem, odnosno obavljanjem samostalne djelatnosti, prije isteka vremena u kojem je imala pravo na novčanu naknadu, a koja je ponovno ostala nezaposlena. Osim toga, predlaže se brisanje uvjeta da je nezaposlena osoba u cijelosti iskoristila novčanu naknadu jer u slučaju kada je nezaposlenoj osobi prestalo pravo zbog zapošljavanja, odnosno obavljanja samostalne djelatnosti, nezaposlena osoba može tražiti nastavak isplate preostale novčane naknade u visini i trajanju utvrđenom prije zapošljavanja, odnosno obavljanja samostalne djelatnosti ili može tražiti priznavanje prava na osnovu vremena provedenog na radu na temelju tog radnog odnosa, odnosno obavljanja samostalne djelatnosti, ovisno o tome što je za nju povoljnije.

Uz članak 40.

Dopunjuje se naslov, budući da su u cijelom tekstu Zakona pojmovi obrazovanje i osposobljavanje povezani, te s obzirom da oba pojma predstavljaju oblik stjecanja određenih znanja i vještina za obavljanje nekog posla.

Uz članak 41.

Određuje se da nezaposlena osoba koju je Zavod uputio na obrazovanje i osposobljavanje koje organizira, odnosno troškove snosi Zavod ima u tijeku trajanja tog obrazovanja i osposobljavanja pravo na novčanu pomoć u visini najnižeg iznosa novčane naknade, a razmjerno broju dana prisutnosti na obrazovanju i osposobljavanju, te na naknadu troškova prijevoza za dane provedene na obrazovanju i osposobljavanju. Dakle, predložena je jasna korelacija između prava na novčanu pomoć, odnosno naknade troškova prijevoza i stvarnog vremena provedenog na obrazovanju i osposobljavanju, odnosno stvarnih troškova prijevoza. Osim toga, ovim se predlaže troškove za propisanu zaštitnu odjeću, obuću i druga pomagala u slučaju obrazovanja za deficitarna zanimanja po posebnim ovlastima i licencijama, te naknadu troškova hranarine izvan mjesta prebivališta ili boravišta ukinuti s obzirom na nedovoljnu iskorištenost ovoga prava, a imajući u vidu da su te osobe i korisnici prava na novčanu pomoć te im je na taj način pružena materijalno pravna zaštita. Predlaže se i iznimka prema kojoj nezaposlena osoba koju je Zavod uputio na obrazovanje i osposobljavanje koje organizira, odnosno troškove snosi Zavod, a koja je korisnik novčane naknade, zadržava tijekom tog obrazovanja i osposobljavanja, pravo na novčanu naknadu, pa ako joj za vrijeme obrazovanja i osposobljavanja pravo na novčanu naknadu istekne, dalje ostvaruje pravo na novčanu pomoć do isteka obrazovanja, odnosno osposobljavanja.

Uz članak 42.

Utvrđuju se prava koja ima nezaposlena osoba koju je Zavod uključio u stručno osposobljavanje za rad bez zasnivanja radnog odnosa, a to su pravo na novčanu pomoć u visini koju utvrđuje Vlada Republike Hrvatske odlukom, razmjerno broju dana prisutnosti na tom stručnom osposobljavanju i pravo na naknadu troškova prijevoza za vrijeme tog stručnog osposobljavanja u visini stvarnih troškova prijevoza sredstvima javnog prijevoza za dane provedene na stručnom osposobljavanju za rad bez zasnivanja radnog odnosa. Propisuju se i okolnosti koje mogu dovesti do obustave, odnosno prestanka novčane pomoći za vrijeme obrazovanja i osposobljavanja, odnosno za vrijeme stručnog osposobljavanja za rad bez zasnivanja radnog odnosa. Navedene okolnosti dovedene su u vezu i usklađene s odredbama kojima se uređuje obustava i prestanak prava na novčanu naknadu, a koje do sada nisu bile propisane.

Uz članak 43.

Kako se ovim izmjenama i dopunama propisuje novo pravo na novčanu pomoć osiguranika produženog mirovinskog osiguranja na temelju ugovora o radu na određeno vrijeme za stalne sezonske poslove, uređuje se definicija osobe osigurane na produženo mirovinsko osiguranje na temelju ugovora o radu na određeno vrijeme za stalne sezonske poslove kao osobe koja je provela na radu najmanje 6 mjeseci kod istog poslodavca u kontinuitetu i koja će kod tog poslodavca raditi najmanje 3 sezone ili je prethodno radila 3 sezone, bez obzira da li je imala status osobe osigurane na produženo mirovinsko osiguranje na temelju ugovora o radu na određeno vrijeme za stalne sezonske poslove. Pravo na novčanu pomoć pripada takvoj osobi najduže za razdoblje od 6 mjeseci produženog mirovinskog osiguranja, pod uvjetom da joj Zavod odobri i sufinancira troškove produženog mirovinskog osiguranja sukladno uvjetima i načinu korištenja mjera aktivne politike zapošljavanja, a način utvrđivanja visine novčane pomoći utvrđuje Vlada Republike Hrvatske odlukom. Propisuju se i okolnosti koje mogu dovesti do prestanka novčane pomoći za vrijeme produženog mirovinskog osiguranja.

Uz članak 44.

Ovim se izričito propisuje da Zavod surađuje s poslodavcima u Republici Hrvatskoj i drugim državama članicama Europske unije, Europskog gospodarskog prostora i Švicarske Konfederacije radi obavljanja posredovanja pri zapošljavanju.

Uz članak 45.

Vrši se terminološko usklađivanje s obzirom na izmjene i dopune Zakona o ustrojstvu i djelokrugu ministarstava i drugih središnjih tijela državne uprave.

Uz članak 46.

Budući da se ovim izmjenama i dopunama propisuje nova kategorija osiguranika za slučaj nezaposlenosti, a to su osobe koje obavljaju samostalnu djelatnost, iste će biti obveznici obračunavanja i uplate doprinosa za zapošljavanje, pa će sukladno tome ti doprinosi biti izvor sredstava za djelatnosti zapošljavanja.

Uz članak 47.

Provodi se terminološko usklađivanje, s obzirom da se upotrebljava termin: "aktivna politika zapošljavanja". Osim toga, jasno se navodi da je Upravno vijeće Zavoda tijelo koje upravlja Zavodom.

Uz članak 48.

Ispravlja se naziv glave IX., s obzirom da su odredbama članka 72. i 73. propisani samo prekršaji, a ne i kaznena djela.

Uz članak 49.

Ovime se opis prekršaja dovodi u vezu s člankom, odnosno stavkom iz Zakona na koji se prekršaj odnosi. Osim toga, ispravlja se kontradiktornost odredbe u dijelu koji se odnosi na udvostručenje iznosa novčane kazne na način da se taj dio briše, jer upućuje na poseban propis, a to je ovaj Zakon.

Uz članak 50.

Provodi se usklađivanje s odredbama Zakona o prebivalištu (Narodne novine, broj 144/2012) koji više ne upotrebljava pojam: "uobičajeno" boravište.

Uz članak 51.

Prijelazna i završna odredba kojom se uređuje pitanje već ostvarenih prava do dana stupanja na snagu ovoga Zakona.

Uz članak 52.

Omogućuje se nezaposlenim osobama (ženama), koje su ostvarile pravo na novčanu naknadu do zaposlenja ili nastupa neke od okolnosti propisane Zakonom za prestanak prava na novčanu naknadu (tzv. "trajnu" novčanu naknadu), da podnesu, u roku od 30 dana od dana prestanka radnog odnosa, odnosno privremene nesposobnosti za rad po prestanku radnog

odnosa, zahtjev za produženje prava na novčanu naknadu do ispunjenja uvjeta godina starosti za stjecanje prava na starosnu, odnosno prijevremenu starosnu mirovinu sukladno člancima 26. i 27. Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o mirovinskom osiguranju (Narodne novine, broj 121/2010), uz pretpostavku da ispunjavaju uvjet ostvarenog mirovinskog staža propisanog navedenim odredbama Zakona. Navedenim osobama pravo na novčanu naknadu prestalo je zasnivanjem radnog odnosa, pa nisu bile u mogućnosti, po prestanku toga radnog odnosa, podnijeti zahtjev za produženje prava na novčanu naknadu u roku od 30 dana od dana isteka utvrđenog prava. Također, nezaposlene osobe (žene) koje su do dana stupanja na snagu ovoga Zakona propustile rok iz članka 15. stavak 2. Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o posredovanju pri zapošljavanju i pravima za vrijeme nezaposlenosti (Narodne novine, broj 25/2012) zbog zasnivanja radnog odnosa, moći će podnijeti zahtjev za produženje prava na novčanu naknadu u roku od 30 dana od dana stupanja na snagu ovoga Zakona, pod uvjetom da do tada nisu ispunile uvjete za mirovinu propisane člancima 26. i 27. Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o mirovinskom osiguranju (Narodne novine, broj 121/2010).

Uz članak 53.

Prijelazna i završna odredba kojom se uređuje pitanje primjene mjerodavnog materijalnog prava u postupcima koji su u tijeku.

Uz članak 54.

Utvrđuje se rok za donošenje odluke Vlade Republike Hrvatske o visini novčane pomoći za vrijeme stručnog osposobljavanja za rad bez zasnivanja radnog odnosa i odluke o visini novčane pomoći za osobe osigurane na produženo mirovinsko osiguranje na temelju ugovora o radu na određeno vrijeme za stalne sezonske poslove.

Uz članak 55.

Određuje se stupanje na snagu ovoga Zakona.

III. OCJENA SREDSTAVA POTREBNIH ZA PROVOĐENJE ZAKONA

Za provođenje ovoga Zakona nije potrebno osigurati dodatna sredstva u državnom proračunu Republike Hrvatske, jer su ista osigurana za 2014. godinu u ukupnom iznosu 1.211.104.491 kuna i za 2015. godinu u ukupnom iznosu od 1.213.562.034 kuna.

Sredstva za financiranje djelatnosti zapošljavanja osiguravaju se od doprinosa za zapošljavanje, kojeg za osiguranje u slučaju nezaposlenosti po stopi od 1,70% uplaćuju poslodavci na plaće radnika, ali i od doprinosa osoba koje obavljaju samostalnu djelatnost, a koje će postati obveznici obračunavanja i uplate tog doprinosa nakon stupanja na snagu ovoga zakona. Ovim izmjenama i dopunama Zakona predlaže se nova kategorija osiguranika za slučaj nezaposlenosti, a to su osobe koje obavljaju samostalnu djelatnost i po toj su osnovi obvezno osigurane prema propisima o mirovinskom osiguranju, a od dana stupanja na snagu ovoga zakona, iste će biti obveznici obračunavanja i uplate doprinosa za zapošljavanje po stopi od 1,70% na osnovicu na koju im se obračunavaju i uplaćuju doprinosi za obvezna osiguranja.

Prema podacima Hrvatskog zavoda za mirovinsko osiguranje, tijekom 2012. godine s osnove osiguranja obrtnika izvršeno je 12.000 odjava, s osnove osiguranja poljoprivrednika

izvršeno je 29 odjava, a s osnove osiguranja samostalne profesionalne djelatnosti izvršeno je 17.366 odjava.

Kako se ovim izmjenama i dopunama Zakona predlažu taksativno navedeni opravdani razlozi za prestanak obavljanja samostalne djelatnosti, predviđa se da će pravo na novčanu naknadu steći 50% osoba koje su prestale obavljati samostalnu djelatnost, a prema iskazanim podacima o broju odjava s mirovinskog osiguranja za 2012. godinu.

Prema Naredbi o iznosima osnovica za obračun doprinosa za obvezna osiguranja za 2013. godinu (Narodne novine, br. 132/2012 i 34/2013), osnovica za obračun doprinosa za obvezna osiguranja za obrtnike iznosi 5.113,55 kuna, za slobodna zanimanja 8.653,70 kuna, za ostale samostalne djelatnosti 5.113,55 kuna, a za djelatnost poljoprivrede i šumarstva 4.326,85 kuna i 2.753,45 kuna. Ako se dovede u korelaciju broj odjava s mirovinskog osiguranja tijekom 2012. godine osoba koje su obavljale samostalnu djelatnost i iznos osnovice za obračun doprinosa za obvezna osiguranja prema gore navedenoj Naredbi, te stopa doprinosa za zapošljavanje od 1,70%, očekuje se godišnji prihod proračuna u iznosu od 106.303.351 kuna.

Kako se ovim izmjenama i dopunama Zakona predlaže da osnovicu za utvrđivanje visine novčane naknade za vrijeme nezaposlenosti za osobe koje su obavljale samostalnu djelatnost čini prosjek osnovice na koju su obračunati i uplaćeni doprinosi za obvezna osiguranja, a uz zanemarivanje korisnika koji su bili osigurani po osnovi djelatnosti poljoprivrede i šumarstva zbog malog broja odjava s mirovinskog osiguranja te imajući u vidu taksativno navedene opravdane razloge za prestanak obavljanja samostalne djelatnosti, predviđa se da bi u 2014. godini rashodi s osnove novčane naknade u okviru materijalno pravne zaštite nezaposlenih osoba koje su prestale obavljati samostalnu djelatnost iznosili 26.278.789 kuna. Potrebno je naglasiti da se pravo na novčanu naknadu stječe pod uvjetom da osoba ima najmanje 9 mjeseci rada u posljednja 24 mjeseca za koje je obračunat i uplaćen doprinos za zapošljavanje. Stoga bi takve osobe mogle ostvariti pravo na novčanu naknadu na temelju ovoga zakona, tek nakon što budu 9 mjeseci u 2014. godini osigurane za slučaj nezaposlenosti. Tijekom 2015. godine rashodi s osnove novčane naknade za navedene kategorije osiguranika iznosili bi 144.530.340 kuna.

Ovim izmjenama i dopunama Zakona predviđa se pravo na novčanu pomoć osiguranika produženog mirovinskog osiguranja, na temelju ugovora o radu na određeno vrijeme za stalne sezonske poslove, pa se prema procjeni Hrvatskog zavoda za zapošljavanje, a sukladno podacima Hrvatskog zavoda za mirovinsko osiguranje o broju osoba osiguranih na produženo mirovinsko osiguranje, procjenjuje da bi trošak po osnovi novčane pomoći za 1.000 osiguranika u 2014. i 2015. godini iznosio 11.192.925 kuna po godini.

Međutim, valja istaknuti da stvarnog troška na godišnjoj razini po osnovi novčane pomoći za osiguranike produženog mirovinskog osiguranja na temelju ugovora o radu na određeno vrijeme za stalne sezonske poslove neće biti, s obzirom da su te osobe do sada za vrijeme produženog mirovinskog osiguranja bile u evidenciji nezaposlenih osoba i ostvarivale pravo na novčanu naknadu za vrijeme nezaposlenosti. Prema analizama angažiranje stalnih sezonskih radnika bilo je uglavnom u turizmu, te su radi visine plaće ostvarivali pravo na novčanu naknadu u maksimalnom iznosu od 3.834,60 kuna za prva tri mjeseca, odnosno 1.917,30 kuna u preostalom vremenu trajanja prava. Trošak za novčane naknade sezonskih radnika bit će zamijenjen troškom prava na novčanu pomoć stalnog sezonskog radnika i za

1.000 stalnih sezonaca iznositi će do 11.500.000 kuna godišnje, koliko bi iznosio i trošak za novčanu naknadu za isti broj korisnika.

IV. RAZLIKE IZMEĐU RJEŠENJA KOJA SE PREDLAŽU KONAČNIM PRIJEDLOGOM ZAKONA U ODNOSU NA RJEŠENJA IZ PRIJEDLOGA ZAKONA I RAZLOZI ZBOG KOJIH SU TE RAZLIKE NASTALE

Konačni prijedlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o posredovanju pri zapošljavanju i pravima za vrijeme nezaposlenosti (u daljnjem tekstu: Konačni prijedlog zakona) razlikuje se od Prijedloga zakona koji je bio na prvom čitanju u Hrvatskome saboru po tome što je dodan novi članak 45. Konačnog prijedloga zakona, a kojim se riječi: „Državni inspektorat“ zamjenjuju riječima: „tijelo državne uprave nadležno za inspekciju rada“.

Radi izmjena i dopuna Zakona o ustrojstvu i djelokrugu ministarstva i drugih središnjih tijela državne uprave koje su u postupku donošenja, predlagatelj je na odgovarajući način izvršio horizontalno usklađivanje.

Budući da su u postupku donošenja novi Zakon o obrtu i Zakon o mirovinskom osiguranju te izmjene i dopune Zakona o porezu na dohodak, valjalo je izvršiti usklađivanje pojedinih odredbi Konačnog prijedloga zakona sukladno primjedbama i mišljenjima nadležnih tijela i to:

- u odnosu na novi Zakon o obrtu usklađene su odredbe članka 8., 12., 38. i 42. Konačnog prijedloga zakona na način da se navedenim odredbama Konačnog prijedloga zakona propisuje nova okolnost – obavljanje domaće radinosti ili sporednog zanimanja koja utječe na status nezaposlene osobe odnosno prestanak vođenja iste u evidenciji Zavoda, kao i prestanak prava iste na novčanu naknadu odnosno novčanu pomoć za vrijeme obrazovanja i stručnog osposobljavanja za rad bez zasnivanja radnog odnosa. Domaća radinost ili sporedno zanimanje uređuje se bitno drugačije novim Zakonom o obrtu, tako da se kroz ovaj oblik mogu obavljati sve obrtničke djelatnosti, bez posebnih uvjeta. Osnovna razlika proizlazila bi iz ograničenja primitaka domaće radinosti ili sporednog zanimanja do iznosa deset bruto prosječnih mjesečnih plaća u prethodnoj kalendarskoj godini.

- u odnosu na novi Zakon o mirovinskom osiguranju usklađene su odredbe članka 5., 8., 12., 38., 42. i 43. Konačnog prijedloga zakona na način da se u navedenim odredbama Konačnog prijedloga zakona pojam „invalidske mirovine zbog profesionalne nesposobnosti za rad“ zamjenjuje pojmom „invalidska mirovina zbog djelomičnog gubitka radne sposobnosti“, a pojam „invalidska mirovina zbog opće nesposobnosti za rad“ pojmom „invalidska mirovina zbog potpunog gubitka radne sposobnosti“. Kako se novim Zakonom o mirovinskom osiguranju predlaže da će se korisnicima invalidske mirovine zbog profesionalne nesposobnosti za rad koji su to pravo ostvarili do stupanja na snagu novoga Zakona o mirovinskom osiguranju osigurati ta prava u istom opsegu, dok će se korisnicima invalidske mirovine zbog opće nesposobnosti za rad prevesti to pravo u istoj svoti na starosnu mirovinu, valjalo je u Konačnom prijedlogu zakona na odgovarajući način predvidjeti ova rješenja.

Također, kako je novim Zakonom o mirovinskom osiguranju predviđeno da je obvezno osigurana osoba: upravitelj zadruge, ako nije osigurana po drugoj osnovi, valjalo je utvrditi da ista treba biti osigurana i za slučaj nezaposlenosti te na odgovarajući način uvažiti status upravitelja zadruge u pogledu njegovog statusa nezaposlene osobe, prestanka vođenja u evidenciji Zavoda, kao i prestanka prava na novčanu naknadu odnosno novčanu pomoć za vrijeme obrazovanja i stručnog osposobljavanja za rad bez zasnivanja radnog odnosa odnosno

prestanka prava na novčanu pomoć za vrijeme produženog mirovinskog osiguranja na temelju ugovora o radu na određeno vrijeme za stalne sezonske poslove.

- u odnosu na izmjene i dopune Zakona o porezu na dohodak usklađene su odredbe članka 8., 12., 42. i 43. Konačnog prijedloga zakona kojima se uređuje mjesečni primitak koji utječe na status nezaposlene osobe, prestanak vođenja u evidenciji Zavoda, obustavu novčane pomoći za vrijeme obrazovanja i stručnog osposobljavanja za rad bez zasnivanja radnog odnosa odnosno prestanak prava na novčanu pomoć osobama osiguranim na produženo mirovinsko osiguranje na temelju ugovora o radu na određeno vrijeme za stalne sezonske poslove, na način da se riječi: „dohodak od druge samostalne djelatnosti“ zamjenjuju riječima: „drugi dohodak“.

Uvažavajući primjedbu Ministarstva pravosuđa izvršena je korekcija u odredbi članka 30. Konačnog prijedloga zakona kojim se dodaje novi članak 40.a na način da se u stavku 4. toga članka riječ: „izvršnog“ zamjenjuje riječju: „pravomoćnog“.

Predlagatelj je tijekom izrade Konačnog prijedloga zakona uočio nedostatak odredbe kojom se uređuje status nezaposlene osobe, jer istom nisu predviđeni izvršni direktori trgovačkog društva, već samo predsjednici i članovi uprave trgovačkog društva, pa je, sukladno Zakonu o trgovačkim društvima (Narodne novine, broj 111/1993, 34/1999, 121/1999, 52/2000, 118/2003, 107/2007, 146/2008, 137/2009, 152/2011, 111/2012, 144/2012, 68/2013) valjalo na odgovarajući način predvidjeti mogućnost monističkog i dualističkog načina upravljanja u trgovačkom društvu.

Također, izvršeno je usklađivanje Konačnog prijedloga zakona sa Zakonom o obveznom zdravstvenom osiguranju (Narodne novine, broj 80/2013) na način da se u cijelom tekstu Konačnog prijedloga zakona riječ: „bolovanje“ zamjenjuje riječima: „privremena nesposobnost za rad“.

V. PRIJEDLOZI I MIŠLJENJA DANI NA PRIJEDLOG ZAKONA KOJE PREDLAGATELJ NIJE PRIHVATIO, S OBRAZLOŽENJEM

Tijekom prvog čitanja predloženog zakona, u okviru rasprave, pojedini su zastupnici iznijeli mišljenje da članovi zadruge ne bi trebali izgubiti status nezaposlene osobe zbog činjenice članstva u zadruzi, s obrazloženjem da oni, u pravilu ne ostvaruju prihode u zadruzi, pa predlažu da ako ostvaruju prihode da se za te osobe uvede imovinski cenzus.

Vežano uz navedeno, valja istaknuti da se prema važećem Zakonu o posredovanju pri zapošljavanju i pravima za vrijeme nezaposlenosti nezaposlenom osobom ne može smatrati osoba koja ima registrirano trgovačko društvo ili drugu pravnu osobu, odnosno ima više od 25% udjela u trgovačkom društvu ili drugoj pravnoj osobi. Kako je zadruga pravna osoba, i do sada na temelju važećeg Zakona, zadrugari se nisu mogli smatrati nezaposlenim osobama iz razloga što su imali registriranu pravnu osobu – zadrugu. Stoga se radi pojašnjavanja navedene odredbe u dijelu koji se odnosi na drugu pravnu osobu, ovim izmjenama i dopunama Zakona izričito utvrđuje da se pravnom osobom smatra i zadruga, pa se osobe koje su članovi zadruge, bez obzira na njihove uloge, ne mogu smatrati nezaposlenom osobom, jer se ulozi ne mogu iskazati u postocima.

Na ovaj način postiže se jednako postupanje u odnosu na osobu koja ima registrirano trgovačko društvo i osobu koja je osnovala zadrugu i tako postala član zadruge, odnosno koja

je pristupila zadruzi, i to bez obzira na činjenicu ostvarivanja prihoda u trgovačkom društvu odnosno u zadruzi.

Tijekom rasprave istaknuta je primjedba u pogledu roka od 30 dana za podnošenje zahtjeva za produženje prava na novčanu naknadu osobama koje su ostvarile pravo na tzv. trajnu novčanu naknadu u smislu da propuštanje roka ne utječe na njezin status nezaposlene osobe.

Ovdje valja naglasiti da se prava za vrijeme nezaposlenosti utvrđuju isključivo na temelju zahtjeva stranaka, a ne automatizmom, pa su svi rokovi propisani ovim Zakonom prekluzivni rokovi, što znači da stranci protekom tih rokova prestaje pravo na poduzimanje određene radnje tj. podnošenje zahtjeva. Stoga propuštanjem roka stranka gubi pravo, ali ne gubi status nezaposlene osobe u okviru kojega može i dalje koristiti usluge i aktivnosti koje provodi Zavod u svrhu zapošljavanja.

Također, na plenarnoj sjednici, kao i na Odboru za rad, mirovinski sustav i socijalno partnerstvo istaknuta je primjedba na članak 5. stavak 2. točka 8. Prijedloga zakona kojim je propisano da su članovi uprave i izvršni direktori trgovačkih društava osigurani za slučaj nezaposlenosti i stoga ostvaruju pravo na novčanu naknadu te na članak 30. Prijedloga zakona kojim su propisani opravdani razlozi za prestanak obavljanja samostalne djelatnosti u smislu da isti nisu precizno utvrđeni te ostavljaju prostor za manipulacije.

U pogledu ove primjedbe valja naglasiti da se radi o osobama koje obavljaju samostalnu djelatnost i po toj osnovi su obvezno osigurane prema propisima o mirovinskom osiguranju. Ako te osobe prestanu obavljati samostalnu djelatnost iz opravdanih razloga odnosno prestanu biti članovi uprave i izvršni direktori trgovačkih društva te budu brisani iz sudskog registra, isti će zbog činjenice osiguranja za slučaj nezaposlenosti moći ostvariti pravo na novčanu naknadu na temelju ovoga Zakona. Izuzimanje ove kategorije osoba koje su prema propisima o mirovinskom osiguranju obvezno osigurane, dovelo bi do nejednakosti u odnosu na ostale osobe koje također obavljaju samostalnu djelatnost i po toj su osnovi obvezno osigurane. Osim toga, ako se članovima uprave i izvršnim direktorima koji su obvezno osigurani prema propisima o mirovinskom osiguranju uvede obveza obveznog osiguranja za slučaj nezaposlenosti, tada nije moguće dovoditi u pitanje ostvarivanje prava za vrijeme nezaposlenosti, obzirom da se radi o osiguranju tih osoba, bez obzira što su te osobe imale eventualne pogodnosti po osnovi takvog rada.

Odredbom članka 30. Prijedloga zakona propisani su opravdani razlozi zbog kojih osoba može prestati obavljati samostalnu djelatnost, a koji predstavljaju uvjet za ostvarivanje prava po ovom Zakonu. Propisani opravdani razlozi rezultat su cjelokupne analize poslovanja osoba koje obavljaju samostalnu djelatnost i utvrđeni su zajedničkim razlozima koji mogu predstavljati određene probleme u uspješnom poslovanju samostalne djelatnosti. Stoga su, kako bi se otklonile eventualne manipulacije navedenom odredbom, propisani i dokazi putem kojih bi se nesporno utvrdila činjenica opravdanog razloga prestanka obavljanja samostalne djelatnosti.

Odbor za rad, mirovinski sustav i socijalno partnerstvo je također istaknuo prijedlog da se u odredbi članka 5. stavak 2. točka 2. Prijedloga zakona taksativno navedu osobe koje u skladu s posebnim propisima samostalno obavljaju profesionalnu djelatnost. Ovaj prijedlog predlagatelju nije prihvatljiv iz razloga što nije u mogućnosti predvidjeti sve buduće posebne propise na temelju kojih će osobe samostalno obavljati profesionalnu djelatnost, pa će se

činjenica samostalnog obavljanja profesionalne djelatnosti iz posebnog propisa utvrđivati u skladu s propisima o mirovinskom osiguranju.

Na plenarnoj sjednici predloženo je da se produži rok za podnošenje zahtjeva za priznavanje prava na novčanu naknadu osobama koje su prestale obavljati samostalnu djelatnost. Ovaj prijedlog predlagatelju nije prihvatljiv iz razloga što je potrebno osigurati jednaki pristup ostvarivanju prava za vrijeme nezaposlenosti svim osobama osiguranim za slučaj nezaposlenosti. Stoga rok od 30 dana, od dana prestanka radnog odnosa ili prestanka obavljanja samostalne djelatnosti odnosno prestanka bolovanja, roditeljskog, posvojiteljskog ili skrbničkog dopusta nakon prestanka radnog odnosa ili prestanka obavljanja samostalne djelatnosti, je primjeren rok za podnošenje predmetnog zahtjeva. Obzirom da nisu izneseni razlozi za produženje roka, predlagatelj napominje kako stranka može podnijeti zahtjev u propisanom roku, a dokaze dostaviti naknadno.

Tijekom rasprave pojedini zastupnici istaknuli su primjedbu vezano uz ukidanje instituta produženja prava na novčanu naknadu, naglašavajući da se na taj način umanjuju prava nezaposlenih osoba.

U pogledu ove primjedbe valja istaknuti kako se ukidanjem instituta produženja prava na novčanu naknadu ne umanjuju prava nezaposlenih osoba, jer su te osobe već iskoristile svoja prava koja su im pripadala po osnovi osiguranja za slučaj nezaposlenosti radnika u radnom odnosu. Davanja nakon iskorištenog prava na novčanu naknadu utvrđenog po osnovi osiguranja za slučaj nezaposlenosti jesu socijalna davanja koja kao takva pripadaju sustavu socijalne skrbi i podliježu uvjetima propisanim posebnim zakonom. Svakako, ovdje valja naglasiti i preporuke Europske unije usmjerene na poticanje aktivnih mjera za poticanje zapošljavanja, a ne pasivnih mjera.

TEKST ODREDBI VAŽEĆEG ZAKONA KOJE SE MIJENJAJU, ODNOSNO DOPUNJUJU

Članak 1.

Ovim se Zakonom uređuje posredovanje pri zapošljavanju, profesionalno usmjeravanje, obrazovanje u cilju povećanja zapošljavanja radne snage, osiguranje za slučaj nezaposlenosti, aktivno djelovanje na tržištu rada u cilju poticanja prostorne i profesionalne pokretljivosti radne snage, te novog zapošljavanja i samozapošljavanja, izvori sredstava za djelatnosti Hrvatskog zavoda za zapošljavanje (u daljnjem tekstu: Zavod) te ustroj, upravljanje i obavljanje djelatnosti Zavoda.

Članak 2.

Djelatnosti iz članka 1. ovoga Zakona obavljaju se za nezaposlene osobe i ostale tražitelje zaposlenja, poslodavce i druge osobe koje traže informacije i savjete o uvjetima i mogućnostima zapošljavanja.

Članak 3.

(1) Djelatnosti iz članka 1. ovoga Zakona obavlja Zavod u skladu s ovim Zakonom i drugim propisima.

(2) Djelatnosti iz članka 1. ovoga Zakona, osim osiguranja za slučaj nezaposlenosti, mogu obavljati i pravne osobe kao trgovačka društva, a fizičke osobe kao samostalnu djelatnost.

(3) Pravne i fizičke osobe koje obavljaju djelatnosti iz članka 1. ovoga Zakona uz iste mogu obavljati samo djelatnosti istraživanja tržišta i ispitivanja javnog mnijenja.

(4) Srednjoškolske ustanove mogu obavljati poslove posredovanja za povremeni rad svojih redovnih učenika u zemlji, a iznimno i za redovne učenike drugih srednjoškolskih ustanova sa sjedištem u istoj županiji, na temelju pisanog sporazuma koji su dužne dostaviti ministarstvu nadležnom za rad.

(5) Pravne i fizičke osobe iz stavka 2. ovoga članka obavljaju djelatnosti posredovanja pri zapošljavanju za tražitelje zaposlenja bez naknade te djeluju nepristrano u odnosu na tražitelje zaposlenja i poslodavce.

(6) Pravne i fizičke osobe iz stavka 2. ovoga članka dužne su podatke iz evidencije koju vode dostaviti ministarstvu nadležnom za rad.

(7) Odredbe ovoga Zakona ne primjenjuju se na posredovanje pri zapošljavanju pomoraca koje je uređeno posebnim propisima.

Članak 6.

(1) Za slučaj nezaposlenosti obvezno su osigurani svi radnici u radnom odnosu.

(2) Osiguranje za osobe iz stavka 1. ovoga članka provodi se na načelu solidarnosti.

Članak 7.

Nezaposlene osobe, na temelju osiguranja, ostvaruju prava na:

- 1) novčanu naknadu,
- 2) mirovinsko osiguranje,
- 3) novčanu pomoć i naknadu troškova za vrijeme obrazovanja,
- 4) jednokratnu novčanu pomoć i naknadu putnih i selidbenih troškova.

Članak 8.

Državljeni država članica Europskoga ekonomskog prostora u pravima i dužnostima utvrđenim ovim Zakonom izjednačeni su s hrvatskim državljanima.

Članak 10.

(1) Nezaposlenom osobom u smislu ovoga Zakona smatra se osoba sposobna ili djelomično sposobna za rad, u dobi od 15 do 65 godina koja nije u radnom odnosu, aktivno traži posao i raspoloživa je za rad te ako:

- 1) ne ostvari mjesečni primitak od pružanja usluga prema posebnim propisima ili ne ostvari mjesečni primitak, odnosno dohodak od druge samostalne djelatnosti prema propisima o porezu na dohodak s obzirom na podatak o uplaćenim doprinosima za obvezna osiguranja dobivenim od Središnjeg registra osiguranika, a koji je veći od prosječne isplaćene novčane naknade u prethodnoj kalendarskoj godini,
- 2) nema registrirano trgovačko društvo ili drugu pravnu osobu, odnosno nema više od 25% udjela u trgovačkom društvu ili drugoj pravnoj osobi,
- 3) nije predsjednik ili član uprave društva,
- 4) nema registrirani obrt, slobodno zanimanje ili djelatnost poljoprivrede i šumarstva,
- 5) nije osigurana kao poljoprivrednik po propisima o mirovinskom osiguranju,
- 6) nije zaposlena prema posebnim propisima,
- 7) nije korisnik mirovine, osim korisnika mirovine koji ostvari pravo na invalidsku mirovinu na temelju profesionalne nesposobnosti za rad i korisnika obiteljske mirovine kojemu se ta mirovina ne isplaćuje,
- 8) ne ispunjava uvjete za starosnu mirovinu,
- 9) nije redoviti učenik ili student.

(2) O podacima iz stavka 1. točke 1. - 9. ovoga članka nezaposlena osoba potpisuje izjavu prilikom prijave u evidenciju nezaposlenih osoba.

Članak 11.

(1) Smatra se da nezaposlena osoba aktivno traži posao ako:

- se redovito mjesečno javlja Zavodu,
- provodi aktivnosti radi utvrđivanja profesionalnog plana traženja posla,
- se pridržava profesionalnog plana iz članka 21. ovoga Zakona,
- podnosi molbe poslodavcima ili daje oglase i javlja se na oglase i natječaje.

(2) Smatra se da je nezaposlena osoba raspoloživa za rad ako se odaziva na svaki poziv Zavoda radi pripreme za zapošljavanje i zaposlenja.

(3) Ministar nadležan za rad utvrdit će pravilnikom način provođenja aktivnosti iz stavka 1. i 2. ovoga članka.

Članak 12.

Nezaposlena osoba prijavljuje se i evidentira u Zavodu prema mjestu prebivališta, odnosno uobičajenog boravišta.

Članak 13.

(1) Zavodu se, radi promjene zaposlenja, odnosno radi posredovanja, bez obveze redovitog javljanja, mogu prijaviti i ostali tražitelji zaposlenja koji se ne smatraju nezaposlenim osobama iz članka 10. ovoga Zakona.

(2) Zavodu se radi savjetovanja i informiranja mogu javiti i druge osobe koje koriste usluge Zavoda.

Članak 14.

(1) Zavodu se može prijaviti azilant, stranac pod supsidijarnom, odnosno privremenom zaštitom u Republici Hrvatskoj koji je u pravima i dužnostima utvrđenim ovim Zakonom izjednačen s hrvatskim državljaninom.

(2) Osoba iz stavka 1. ovoga članka prijavljuje se i evidentira u Zavodu prema mjestu boravka, odnosno adresi stanovanja.

(3) Osoba iz stavka 1. ovoga članka prestaje se voditi u evidenciji Zavoda po prestanku supsidijarne, odnosno privremene zaštite.

Članak 17.

(1) Zavod prestaje voditi osobu kao nezaposlenu u evidenciji, ako ta osoba:

- 1) zasnuje radni odnos,
- 2) ostvari mjesečni primitak od pružanja usluga prema posebnim propisima ili ostvari mjesečni primitak, odnosno dohodak od druge samostalne djelatnosti prema propisima o porezu na dohodak s obzirom na podatak o uplaćenim doprinosima za obvezna osiguranja dobivenim od Središnjeg registra osiguranika, a koji je veći od prosječne isplaćene novčane naknade u prethodnoj kalendarskoj godini,
- 3) obavlja posao bez potvrde, ugovora, odnosno rješenja na temelju kojeg radi,
- 4) registrira trgovačko društvo ili drugu pravnu osobu, odnosno stekne više od 25% udjela u trgovačkom društvu ili drugoj pravnoj osobi,
- 5) postane predsjednik uprave ili član uprave društva,
- 6) registrira obrt, slobodno zanimanje ili djelatnost poljoprivrede i šumarstva,
- 7) postane poljoprivredni osiguranik po propisima o mirovinskom osiguranju,
- 8) zaposli se prema posebnim propisima,

- 9) ispuni uvjete za starosnu mirovinu, odnosno ostvari obiteljsku mirovinu koja joj se isplaćuje ili ostvari invalidsku mirovinu zbog opće nesposobnosti za rad,
- 10) ima utvrđenu opću nesposobnost za rad,
- 11) obavlja stručno osposobljavanje za rad bez zasnivanja radnog odnosa prema propisima o radu,
- 12) ostvari prava na roditeljsku, posvojiteljsku ili skrbničku poštedu od rada po posebnom propisu,
- 13) postane redoviti učenik ili student,
- 14) nastupi na dragovoljno služenje vojnog roka,
- 15) bude pritvorena,
- 16) nastupi na izdržavanje kazne zatvora,
- 17) navršši 65 godina života,
- 18) odbije se uključiti u obrazovanje ili bez opravdanog razloga prekine, odnosno ne završi obrazovanje koje je sukladno njezinim procijenjenim psihofizičkim mogućnostima organizirao odnosno troškove snosi Zavod u cilju povećanja njezine mogućnosti zapošljavanja,
- 19) se ne javi Zavodu u dva uzastopna mjeseca, a ne obavijesti Zavod o opravdanim razlozima nejavljanja,
- 20) ne ispunjava uvjete o aktivnom traženju posla i raspoloživosti za rad u skladu sa člankom 11. ovoga Zakona,
- 21) se odjavi s evidencije.
- 22) ako u potpisanoj izjavi iz članka 10. stavka 2. ovoga Zakona navede neistinite podatke.

(2) Zavod prestaje voditi osobu kao nezaposlenu u evidenciji ako ta osoba ne prihvati ponuđena zaposlenja u okviru stečene stručne spreme i radnog iskustva do utvrđivanja profesionalnog plana iz članka 21. ovoga Zakona, a nakon toga ponuđena zaposlenja iz utvrđenoga profesionalnog plana ili ako svojim postupanjem uzrokuje odbijanje zaposlenja od strane poslodavca:

- 1) u mjestu prebivališta ili uobičajenog boravišta prema članku 12. ovoga Zakona,
- 2) izvan mjesta prebivališta ili uobičajenog boravišta udaljenom do 50 km pod uvjetom da poslodavac snosi troškove putovanja sredstvima javnog prijevoza ili organizira prijevoz na posao i s posla,
- 3) izvan mjesta prebivališta ili uobičajenog boravišta bez obzira na udaljenost pod uvjetom da je osiguran odgovarajući smještaj, osim ako odbije zaposlenje iz razloga što poslodavac redovito ne ispunjava obveze prema radnicima.

(3) Odredbe stavka 2. točke 2. i 3. ovoga članka ne odnose se na trudnicu, jednog od roditelja s djetetom do 8 godine života, jednog od roditelja djeteta s težim smetnjama u razvoju prema posebnom propisu ako je drugi roditelj zaposlen, jednog od roditelja s troje i više malodobne djece ako je drugi roditelj zaposlen, roditelja koji samostalno skrbi o djetetu do 15 godine života, osim ako daje pisanu izjavu da prihvaća posao.

(4) Iznimno od odredbe stavka 2. ovoga članka Zavod će nezaposlenu osobu koja se vodi u evidenciji Zavoda duže od 12 mjeseci, prestati voditi kao nezaposlenu ako ta osoba ne prihvati ponuđeno zaposlenje koje odgovara njezinim procijenjenim psihofizičkim sposobnostima.

(5) Ministar nadležan za rad pravilnikom će propisati što se smatra odgovarajućim smještajem u smislu stavka 2. točke 3. ovoga članka.

Članak 19.

(1) Osobe koje je Zavod prestao voditi u evidenciji kao nezaposlene osobe mogu se ponovno, nakon isteka određenog roka od dana prestanka vođenja u evidenciji, voditi u evidenciji kao nezaposlene osobe, i to:

- 1) osobe iz članka 17. stavka 1. točke 2. ovoga Zakona, nakon onoliko mjeseci koliko iznosi kvocijent koji se dobije dijeljenjem ukupno ostvarenog primitka, odnosno dohotka s iznosom prosječne isplaćene novčane naknade u prethodnoj kalendarskoj godini,
- 2) osobe iz članka 17. stavka 1. točke 3., 18. i 20. ovoga Zakona i osobe iz članka 17. stavka 2. i 4. ovoga Zakona, nakon 6 mjeseci.

(2) Osobe iz stavka 1. točke 1. ovoga članka vode se, uz njihovu suglasnost, u evidenciji Zavoda kao ostali tražitelji zaposlenja, po dobivanju obavijesti od nadležnog tijela o ostvarenom primitku, odnosno dohotku.

(3) Osobe koje je Zavod prestao voditi u evidenciji kao nezaposlene osobe, na temelju članka 17. stavka 1. točki 1., 4., 5., 6., 7., 8., 11., 12., 13., 14., 15., 16. i 21. ovoga Zakona, mogu se ponovno prijaviti u evidenciju Zavoda kao nezaposlene osobe po prestanku okolnosti koje su dovele do prestanka vođenja u evidenciji.

(4) Osoba koja je dala neistinite podatke u izjavi iz članka 10. stavka 2. ovoga Zakona ne može se prijaviti u evidenciju Zavoda kao nezaposlena osoba u roku od 6 mjeseci od dana saznanja za neistinite podatke.

Članak 21.

(1) Zavod u suradnji s nezaposlenom osobom utvrđuje profesionalni plan nezaposlene osobe radi pripreme za zapošljavanje i traženja posla u roku od 60 dana od dana prijave nezaposlene osobe Zavodu.

(2) Profesionalni plan iz stavka 1. ovoga članka usklađuje se s programima iz članka 25. i 34. ovoga Zakona, ovisno o promjenama vezanim uz osobu za koju se plan utvrđuje.

Članak 22.

Priprema za zapošljavanje uključuje:

- 1) profesionalno usmjeravanje,
- 2) upoznavanje metoda i tehnika aktivnog traženja posla,
- 3) obrazovanje za zapošljavanje,
- 4) profesionalnu rehabilitaciju.

Članak 23.

(1) Profesionalno usmjeravanje jest skup različitih stručnih postupaka kojima se identificiraju mogućnosti, interesi i kompetencije korisnika, kako bi donijeli odluke o obrazovanju, osposobljavanju i zapošljavanju i upravljali vlastitim profesionalnim razvojem.

(2) Profesionalno usmjeravanje uključuje informiranje, savjetovanje i praćenje profesionalnog razvoja osoba iz stavka 1. ovoga članka.

(3) Usluge profesionalnog usmjeravanja pružaju se nezaposlenim osobama i ostalim tražiteljima zaposlenja, učenicima i studentima.

Članak 24.

(1) Metode i tehnike aktivnog traženja posla podrazumijevaju stjecanje znanja i vještina potrebnih za povećanje zapošljivosti i unapređenje profesionalnog razvoja pojedinca.

(2) Metode i tehnike aktivnog traženja posla uključuju informiranje i savjetovanje nezaposlene osobe i ostalih tražitelja zaposlenja kako djelotvornije doći do odgovarajućeg posla.

Članak 25.

(1) Obrazovanje za zapošljavanje obuhvaća aktivnosti pripreme, odabira, upućivanja kandidata u programe obrazovanja, praćenje njihove uspješnosti, te financiranje i sufinanciranje programa obrazovanja.

(2) Obrazovni programi namijenjeni su povećanju zapošljivosti i odnose se na stjecanje kvalifikacija za prvo zanimanje, stručnog osposobljavanja, prekvalifikacije, stjecanje i produbljanje stručnih znanja i vještina nezaposlenih osoba radi zapošljavanja i zaposlenih osoba radi zadržavanja zaposlenja.

(3) Osoba može biti uključena u obrazovanje za zapošljavanje ukoliko je obrazovni program sukladan utvrđenim potrebama tržišta rada i njezinim psihofizičkim mogućnostima.

Članak 26.

(1) Profesionalna rehabilitacija omogućuje nezaposlenim osobama s invaliditetom, utvrđenim prema posebnim propisima, stjecanje znanja i vještina potrebnih za zapošljavanje, odnosno zadržavanje zaposlenja.

(2) U svrhu pripreme za zapošljavanje nezaposlenih osoba s invaliditetom Zavod može osobu uputiti na sljedeće postupke profesionalne rehabilitacije:

- 1) utvrđivanje preostalih radnih i općih sposobnosti,
- 2) profesionalno informiranje, savjetovanje i procjenu profesionalnih mogućnosti,
- 3) radno osposobljavanje, prekvalifikaciju, dokvalifikaciju i programe održavanja i usavršavanja radno-socijalnih vještina i sposobnosti u razdoblju do zapošljavanja,
- 4) pojedinačne i skupne programe unapređenja radno-socijalne uključenosti u zajednicu.

Članak 27.

(1) Posredovanje pri zapošljavanju je skup aktivnosti koji obuhvaća stručni odabir, predselekciju i selekciju nezaposlenih osoba i ostalih tražitelja zaposlenja iz evidencije Zavoda, a prema utvrđenim potrebama poslodavaca.

(2) Posredovanje pri zapošljavanju obuhvaća profesionalni odabir nezaposlenih i drugih osoba čije stručne i druge radne sposobnosti najbolje odgovaraju potrebama poslodavaca.

(3) Profesionalnim odabirom smatraju se stručne metode i tehnike koje uzimaju u obzir zahtjeve i uvjete određenog posla, potrebna znanja, vještine, iskustvo i sposobnosti osoba za koje se posreduje, te njihove osobne uvjete.

(4) Profesionalni odabir može obuhvatiti i upućivanje nezaposlenih i drugih osoba na ispitivanje njihovih psihofizičkih sposobnosti, sklonosti i zdravstvenog stanja.

Članak 31.

(1) Posredovanje pri zapošljavanju u inozemstvu Zavod obavlja u suradnji s nadležnim tijelima pojedinih zemalja.

(2) U postupku posredovanja pri zapošljavanju u inozemstvu Zavod će izvješćivati radnike o uvjetima života i rada, pravima iz rada i posebnim obvezama te im pružati pomoć u ostvarivanju prava po osnovi rada nakon povratka s rada u inozemstvu.

Članak 33.

Zavod će u roku od 5 dana od dana primitka potrebe za radnikom izvijestiti poslodavca o mjerama koje Zavod može poduzeti ili poduzima radi traženja potrebnih radnika, ako u evidenciji nezaposlenih i ostalih tražitelja zaposlenja nema osoba koje u potpunosti zadovoljavaju traženim uvjetima.

Članak 34.

(1) Vlada Republike Hrvatske donosi nacionalne akcijske planove zapošljavanja.

(2) Na temelju plana iz stavka 1. ovoga članka Zavod i druge nadležne pravne osobe provode mjere za poticanje zapošljavanja, u cilju unapređenja zapošljavanja razvijanja poduzetništva, poticanja prilagodljivosti poslodavaca i radnika uvjetima na tržištu rada, kao i poticanju istih uvjeta pri zapošljavanju žena i muškaraca.

(3) Za praćenje provedbe plana iz stavka 1. ovoga članka Vlada Republike Hrvatske osniva povjerenstvo sastavljeno od socijalnih partnera, nadležnih ministarstava i ostalih interesnih skupina koje djeluju na tržištu rada.

(4) Predsjednik povjerenstva iz stavka 3. ovoga članka je ministar nadležan za rad, odnosno u slučaju njegove spriječenosti državni tajnik za rad.

Članak 35.

Mjere za poticanje zapošljavanja iz članka 34. stavka 2. ovoga Zakona provode se na temelju programa koje donosi Zavod, a obuhvaćaju osobito:

- 1) programe za otvaranje novih radnih mjesta,
- 2) programe prilagodbe radnih mjesta za pojedine skupine nezaposlenih,

- 3) programe zapošljavanja posebno osjetljivih skupina nezaposlenih osoba kojima prijete socijalna isključenost,
- 4) programe samozapošljavanja nezaposlenih osoba,
- 5) programe pripreme radnika kod poslodavaca koji prelaze na nove proizvodne programe ili na nove tehnologije,
- 6) programe prostorne i profesionalne pokretljivosti,
- 7) programe humanitarnih, ekoloških, komunalnih, infrastrukturnih sadržaja, očuvanja kulturnih i povijesnih spomenika i drugih djelatnosti ako neposredno zapošljavaju nezaposlene osobe,
- 8) programe izrade studija, istraživačkih i drugih projekata vezanih za tržište rada,
- 9) programe obrazovanja nezaposlenih osoba za potrebe tržišta rada.

Članak 36.

- (1) Mjere aktivne politike u zapošljavanju koje provodi Zavod, te uvjete i način korištenja sredstava za provođenje tih mjera godišnje utvrđuje Upravno vijeće Zavoda.
- (2) Posebni uvjeti i način korištenja sredstava utvrđuju se ugovorom između Zavoda i korisnika sredstava.

Članak 37.

- (1) Pravo na novčanu naknadu stječe nezaposlena osoba koja u trenutku prestanka radnog odnosa ima najmanje 9 mjeseci rada u posljednja 24 mjeseca.
- (2) Kao vrijeme provedeno na radu iz stavka 1. ovoga članka, smatra se vrijeme obveznog osiguranja po propisima o mirovinskom osiguranju ostvareno na temelju radnog odnosa u Republici Hrvatskoj i vrijeme koje je radnik proveo na bolovanju, odnosno roditeljskom, roditeljskom, posvojiteljskom ili skrbničkom dopustu nakon prestanka radnog odnosa, odnosno službe, ako je za to vrijeme primao naknadu plaće prema propisima o zdravstvenom osiguranju.

Članak 38.

- (1) Pravo na novčanu naknadu stječe nezaposlena osoba ako se prijavi Zavodu i podnese zahtjev u roku od 30 dana od dana prestanka radnog odnosa, prestanka bolovanja, odnosno roditeljskog, roditeljskog, posvojiteljskog ili skrbničkog dopusta nakon prestanka radnog odnosa.
- (2) Nezaposlena osoba koja iz opravdanog razloga propusti rok za prijavu iz stavka 1. ovoga članka, može se prijaviti i podnijeti zahtjev Zavodu u roku od 8 dana od dana prestanka razloga koji je prouzročio propuštanje roka, a najkasnije 60 dana od propuštanja roka iz stavka 1. ovoga članka.

Članak 39.

- (1) Pravo na novčanu naknadu nema nezaposlena osoba kojoj je radni odnos prestao:
 - 1) zbog toga što je otkazala radni odnos, osim u slučaju izvanrednog otkaza ugovora o radu uzrokovanog ponašanjem poslodavca,

- 2) pisanim sporazumom o prestanku radnog odnosa,
- 3) zbog toga što nije zadovoljila na probnom radu ili nije zadovoljila tijekom pripravničkog, odnosno vježbeničkog staža, odnosno nije u propisanom roku položila stručni ispit koji je posebnim propisom utvrđen kao uvjet za nastavak rada,
- 4) zbog povrede obveza iz radnog odnosa (otkaz uvjetovan skrivljenim ponašanjem radnika), kao i zbog teške povrede radne obveze (izvanredni otkaz), odnosno službene dužnosti,
- 5) zbog izdržavanja kazne zatvora duže od 3 mjeseca.

(2) Pravo na novčanu naknadu ne stječe nezaposlena osoba prema članku 37. stavku 1. ovoga Zakona kojoj bi to pravo pripadalo po prestanku radnog odnosa odnosno službe, ako je taj radni odnos trajao kraće od tri mjeseca, a prethodni radni odnos odnosno služba prestao na način utvrđen stavkom 1. ovoga članka.

Članak 41.

(1) Osnovicu za utvrđivanje visine novčane naknade čini prosjek obračunate plaće, umanjen za doprinose za obvezna osiguranja ostvaren u tromjesečnom razdoblju koje je prethodilo prestanku radnog odnosa, odnosno službe.

(2) U osnovicu iz stavka 1. ovoga članka ne ulaze naknade plaće ostvarene po posebnim propisima.

(3) Ako se osnovica za utvrđivanje novčane naknade ne može utvrditi prema odredbi stavka 1. ovoga članka, nezaposlenoj osobi se utvrđuje osnovica u visini minimalne plaće, umanjene za doprinose za obvezna osiguranja utvrđene posebnim propisom, ovisno o postotku vremena provedenom na radu.

Članak 43.

(1) Najviši iznos novčane naknade za prvih 90 dana korištenja ne može biti viši od 70%, a za preostalo vrijeme korištenja ne može biti viši od 35% iznosa prosječne plaće isplaćene u gospodarstvu Republike Hrvatske u prethodnoj godini prema posljednjem službeno objavljenom podatku.

(2) Najniži iznos novčane naknade ne može biti niži od 50% iznosa minimalne plaće, umanjene za doprinose za obvezna osiguranja utvrđene posebnim propisom, osim u slučaju kada se visina novčane naknade određuje prema postotku vremena provedenom na radu.

Članak 44.

(1) Novčana naknada pripada nezaposlenoj osobi u trajanju od:

- 1) 90 dana ako je provela na radu od 9 mjeseci do 2 godine,
- 2) 120 dana ako je provela na radu više od 2 godine,
- 3) 150 dana ako je provela na radu više od 3 godine,
- 4) 180 dana ako je provela na radu više od 4 godine,
- 5) 210 dana ako je provela na radu više od 5 godina,
- 6) 240 dana ako je provela na radu više od 6 godina,
- 7) 270 dana ako je provela na radu više od 7 godina,
- 8) 300 dana ako je provela na radu više od 8 godina,

- 9) 330 dana ako je provela na radu više od 9 godina,
- 10) 360 dana ako je provela na radu više od 10 godina,
- 11) 390 dana ako je provela na radu više od 15 godina,
- 12) 420 dana ako je provela na radu više od 20 godina,
- 13) 450 dana ako je provela na radu više od 25 godina.

(2) Nezaposlena osoba koja je provela na radu više od 32 godine i kojoj nedostaje do 5 godina do ispunjenja uvjeta dobne granice za stjecanje prava na starosnu mirovinu ima pravo na novčanu naknadu sve do ponovnog zaposlenja, odnosno nastupanja okolnosti iz članka 48. ovoga Zakona.

(3) Za utvrđivanje trajanja prava na novčanu naknadu iz stavka 1. i 2. ovoga članka u vrijeme provedeno na radu uračunava se vrijeme obveznog osiguranja po propisima o mirovinskom osiguranju ostvareno na temelju radnog odnosa u Republici Hrvatskoj i vrijeme koje je radnik proveo na bolovanju, odnosno roditeljskom, posvojiteljskom ili skrbničkom dopustu nakon prestanka radnog odnosa, odnosno službe, ako je za to vrijeme primao naknadu plaće prema propisima o zdravstvenom osiguranju.

Članak 44.a

(1) Trajanje prava na novčanu naknadu iz članka 44. stavka 1. Zakona o posredovanju pri zapošljavanju i pravima za vrijeme nezaposlenosti (Narodne novine, br. 80/08.) može se produžiti nezaposlenoj osobi ako:

- 1) je u evidenciji Zavoda neprekidno više od 12 mjeseci,
- 2) je u cijelosti iskoristila pravo na novčanu naknadu utvrđenu na temelju Zakona o posredovanju pri zapošljavanju i pravima za vrijeme nezaposlenosti (»Narodne novine«, br. 80/08.).

(2) Pravo iz stavka 1. ovoga članka produžava se nezaposlenoj osobi u trajanju od:

- 1) 30 dana ako je iskoristila utvrđeno pravo na novčanu naknadu od 360 do 450 dana,
- 2) 60 dana ako je iskoristila utvrđeno pravo na novčanu naknadu od 270 do 330 dana,
- 3) 90 dana ako je iskoristila utvrđeno pravo na novčanu naknadu od 180 do 240 dana,
- 4) 120 dana ako je iskoristila utvrđeno pravo na novčanu naknadu od 90 do 150 dana.

(3) Visina produžene novčane naknade iz stavka 1. ovoga članka utvrđuje se u visini 35% od osnovice utvrđene prema odredbama članka 41. Zakona o posredovanju pri zapošljavanju i pravima za vrijeme nezaposlenosti (»Narodne novine«, br. 80/08.), a ne može biti viša od 35% iznosa prosječne plaće isplaćene u gospodarstvu Republike Hrvatske u prethodnoj godini prema posljednjem službeno objavljenom podatku.

(4) Zahtjev za produženje prava na novčanu naknadu nezaposlena osoba može podnijeti u roku od 30 dana od dana nastupanja okolnosti vođenja u evidenciji Zavoda neprekidno više od 12 mjeseci.

(5) Nezaposlena osoba koja se vodi u evidenciji Zavoda neprekidno više od 12 mjeseci, a korisnik je prava na novčanu naknadu u trajanju dužem od 360 dana, zahtjev za produženje prava na novčanu naknadu može podnijeti u roku od 30 dana od dana isteka utvrđenog prava

na novčanu naknadu iz članka 44. Zakona o posredovanju pri zapošljavanju i pravima za vrijeme nezaposlenosti (Narodne novine, br. 80/08.).

(6) Nezaposlenoj osobi pravo na produženje novčane naknade iz stavka 1. ovoga članka pripada od dana podnošenja zahtjeva.

(7) Pravo na produženu novčanu naknadu iz stavka 1. ovoga članka prestaje nezaposlenoj osobi ako nastupe slučajevi iz članka 47. i 48. Zakona o posredovanju pri zapošljavanju i pravima za vrijeme nezaposlenosti (Narodne novine, br. 80/08.) i ne može se nastaviti isplaćivati po prestanku okolnosti koja je dovela do prestanka.

Članak 45.

(1) Nezaposlenoj osobi koja ima pravo na novčanu naknadu može se, na njezin zahtjev, isplatiti naknada u jednokratnom iznosu ovisno o utvrđenom trajanju prava na naknadu prema članku 44. stavku 1. ovoga Zakona, radi zapošljavanja, samozapošljavanja i stručnog osposobljavanja za rad bez zasnivanja radnog odnosa prema propisima o radu.

(2) Iznimno od odredba stavka 1. ovoga članka nezaposlenoj osobi kojoj je trajanje prava na novčanu naknadu utvrđeno prema članku 44. stavku 2. ovog Zakona može se, na njezin zahtjev, isplatiti naknada u jednokratnom iznosu za razdoblje koje ne može biti duže od 2 godine od dana kada je podnesen zahtjev za isplatu novčane naknade u jednokratnom iznosu.

(3) Nezaposlena osoba, kojoj je jednokratno isplaćena novčana naknada, ne može se prijaviti Zavodu prije isteka vremena za koje je primila jednokratnu isplatu.

(4) Nezaposlena osoba, kojoj je novčana naknada isplaćena na način iz stavka 1. ovoga članka, može ponovno steći pravo na novčanu naknadu ako ispuni uvjet iz članka 37. stavka 1. ovoga Zakona.

(5) Za utvrđivanje trajanja prava na novčanu naknadu iz odredbe stavka 4. ovoga članka uračunava se u vrijeme provedeno na radu vrijeme obveznog osiguranja po propisima o mirovinskom osiguranju ostvareno na temelju radnog odnosa u Republici Hrvatskoj i vrijeme koje je radnik proveo na bolovanju, odnosno roditeljskom, posvojiteljskom ili skrbničkom dopustu nakon prestanka radnog odnosa, odnosno službe, ako je za to vrijeme primao naknadu plaće prema propisima o zdravstvenom osiguranju ostvarenog nakon isteka vremena za koje je nezaposlena osoba primila jednokratnu isplatu.

(6) Uvjete i način isplate naknade iz stavka 1. ovoga članka utvrđuje Upravno vijeće Zavoda.

Članak 46.

(1) Novčana naknada pripada nezaposlenoj osobi od prvog dana po prestanku radnog odnosa, prestanka bolovanja, odnosno roditeljskog, posvojiteljskog ili skrbničkog dopusta nakon prestanka radnog odnosa, ako podnese zahtjev za novčanu naknadu Zavodu u roku iz članka 38. stavka 1. ovoga Zakona.

(2) Ako nezaposlena osoba podnese zahtjev u roku iz članka 38. stavka 2. ovoga Zakona, novčana naknada pripada od dana podnošenja zahtjeva.

Članak 47.

(1) Isplaćivanje novčane naknade obustavlja se korisniku:

- 1) za onoliko mjeseci koliko iznosi kvocijent koji se dobije dijeljenjem ukupno ostvarenog primitka, odnosno dohotka s iznosom prosječne isplaćene novčane naknade u prethodnoj kalendarskoj godini.
- 2) ako se ne javi Zavodu jedanput mjesečno,
- 3) za vrijeme dragovoljnog služenja vojnog roka,
- 4) u tijeku izdržavanja kazne zatvora do 3 mjeseca,
- 5) za vrijeme pritvora,
- 6) za vrijeme stručnog osposobljavanja za rad bez zasnivanja radnog odnosa prema propisima o radu,
- 7) za vrijeme ostvarivanja prava na roditeljsku, roditeljsku, posvojiteljsku ili skrbničku poštedu od rada po posebnom propisu.

(2) Korisniku novčane naknade iz stavka 1. ovoga članka nastavlja se isplaćivanje novčane naknade za ostatak razdoblja do kojeg je priznato pravo na ovu naknadu pod uvjetom da se prijavi Zavodu u roku od 30 dana po prestanku okolnosti koja je dovela do obustave.

Članak 48.

(1) Pravo na novčanu naknadu prestaje nezaposlenoj osobi ako:

- 1) zasnjuje radni odnos,
- 2) istekne razdoblje za koje je imala pravo na novčanu naknadu,
- 3) obavlja posao bez potvrde, ugovora, odnosno rješenja na temelju kojeg radi,
- 4) registrira trgovačko društvo ili drugu pravnu osobu ili stekne više od 25% udjela u trgovačkom društvu ili drugoj pravnoj osobi,
- 5) postane predsjednik ili član uprave društva,
- 6) registrira obrt, slobodno zanimanje ili djelatnost poljoprivrede i šumarstva,
- 7) postane poljoprivredni osiguranik po propisima o mirovinskom osiguranju,
- 8) se zaposli prema posebnim propisima,
- 9) ispuni uvjete za starosnu mirovinu, odnosno ostvari obiteljsku mirovinu koja joj se isplaćuje, invalidsku mirovinu zbog opće nesposobnosti za rad ili ostvari invalidsku mirovinu zbog profesionalne nesposobnosti za rad u iznosu višem od utvrđene novčane naknade,
- 10) ima utvrđenu opću nesposobnost za rad,
- 11) ostvari naknadu po posebnim propisima u iznosu višem od utvrđene novčane naknade,
- 12) nastupi na izdržavanje kazne zatvora duže od 3 mjeseca,
- 13) navršši 65 godina života,
- 14) odbije se uključiti u obrazovanje ili bez opravdanog razloga prekine, odnosno ne završi obrazovanje koje je sukladno njezinim procijenjenim psihofizičkim mogućnostima organizirao odnosno troškove snosi Zavod u cilju povećanja njezine mogućnosti zapošljavanja,
- 15) se ne javi Zavodu u dva uzastopna mjeseca, a ne obavijesti Zavod o opravdanim razlozima nejavljanja,
- 16) ne ispunjava uvjete o aktivnom traženju posla i raspoloživosti za rad u skladu sa člankom 11. ovoga Zakona,
- 17) se odjavi s evidencije.

(2) Pravo na novčanu naknadu prestaje i nezaposlenoj osobi ako ta osoba ne prihvati ponuđena zaposlenja u okviru stečene stručne spreme i radnog iskustva do utvrđivanja profesionalnog plana iz članka 21. ovoga Zakona, a nakon toga ponuđena zaposlenja iz utvrđenoga profesionalnog plana ili ako svojim postupanjem uzrokuje odbijanje zaposlenja od strane poslodavca:

- 1) u mjestu prebivališta ili uobičajenog boravišta prema članku 12. ovoga Zakona,
- 2) izvan mjesta prebivališta ili uobičajenog boravišta udaljenom do 50 km pod uvjetom da poslodavac snosi troškove putovanja sredstvima javnog prijevoza ili sam organizira prijevoz na posao i s posla,
- 3) izvan mjesta prebivališta ili uobičajenog boravišta bez obzira na udaljenost pod uvjetom da je osiguran odgovarajući smještaj, osim ako odbije zaposlenje iz razloga što poslodavac redovito ne ispunjava obveze prema radnicima.

(3) Iznimno odredbe stavka 2. točke 2. i 3. ovoga članka ne odnose se na trudnicu, jednog od roditelja s djetetom do 8. godine života, jednog od roditelja djeteta s težim smetnjama u razvoju po posebnom propisu ako je drugi roditelj zaposlen, jednog od roditelja s troje i više malodobne djece ako je drugi roditelj zaposlen, roditelja koji samostalno skrbi o djetetu do 15. godine života, osim ako dađe pisanu izjavu da prihvaća posao.

(4) Iznimno od odredbe stavka 2. ovoga članka pravo na novčanu naknadu prestaje i nezaposlenoj osobi koja se vodi u evidenciji Zavoda duže od 12 mjeseci, ako ta osoba ne prihvati ponuđeno zaposlenje koje odgovara njezinim procijenjenim psihofizičkim sposobnostima.

Članak 49.

(1) Nezaposlena osoba može ponovno steći pravo na novčanu naknadu ako od trenutka prestanka prava na novčanu naknadu ispunji uvjete utvrđene u članku 37. ovoga Zakona.

(2) Nezaposlena osoba kojoj je pravo na novčanu naknadu prestalo ponovnim zapošljavanjem prije isteka vremena u kojem je imala pravo na novčanu naknadu, a koja je ponovno ostala nezaposlena, osim iz razloga utvrđenih u članku 39. ovoga Zakona, nastavlja se isplaćivanje novčane naknade za onoliko vremena koliko joj je preostalo za primanje i u utvrđenoj visini.

(3) Iznimno od stavka 2. ovoga članka nezaposlenoj osobi iz članka 44. stavka 2. ovoga Zakona koja se ponovno zaposlila duže od tri mjeseca nastavlja se isplaćivanje novčane naknade za onoliko vremena koliko joj je preostalo za primanje te naknade i u visini utvrđenoj prema novoj osnovici sukladno članku 41. stavku 1. ovoga Zakona, ako je to za nju povoljnije.

(4) Nezaposlenoj osobi koja je u cijelosti iskoristila novčanu naknadu, kod ponovnog stjecanja toga prava, u vrijeme provedeno na radu prema članku 44. stavku 3. ovoga Zakona, uračunava se samo vrijeme provedeno na radu poslije prestanka posljednjega utvrđenog prava na ovu naknadu.

3. Novčana pomoć i naknada troškova za vrijeme obrazovanja

Članak 54.

(1) Nezaposlena osoba koju je Zavod uputio na obrazovanje koje organizira odnosno troškove snosi Zavod, a koja nije korisnik novčane naknade ima u tijeku trajanja toga obrazovanja pravo na:

- 1) novčanu pomoć u visini najnižeg iznosa novčane naknade iz članka 43. stavka 2. ovoga Zakona,
- 2) naknadu troškova prijevoza za vrijeme toga obrazovanja u visini stvarnih troškova prijevoza sredstvima javnog prijevoza,
- 3) troškove za propisanu zaštitnu odjeću, obuću i druga pomagala u slučaju obrazovanja za deficitarna zanimanja po posebnim ovlastima i licencijama, te naknadu troškova hranarine izvan mjesta prebivališta ili boravišta.

(2) Nezaposlena osoba iz stavka 1. ovoga članka kojoj za vrijeme obrazovanja, koje organizira odnosno troškove snosi Zavod, prestane pravo na novčanu naknadu ima pravo na novčanu pomoć do isteka toga obrazovanja.

(3) Iznimno od stavka 1. točke 1. ovoga članka nezaposlena osoba koju je Zavod uključio u stručno osposobljavanje za rad bez zasnivanja radnog odnosa ima u tijeku tog stručnog osposobljavanja pravo na novčanu pomoć u visini neoporezivog iznosa stipendije prema posebnom propisu.

Članak 63.

Zavod obavlja sljedeće poslove:

- 1) prati, analizira i istražuje gospodarska, socijalna i druga kretanja, zaposlenost, zapošljavanje i nezaposlenost te njihove međusobne utjecaje na temelju čega predlaže mjere za unapređenje zapošljavanja,
- 2) vodi evidencije o nezaposlenima i drugim osobama, posreduje pri zapošljavanju između poslodavaca i osoba koje traže zaposlenje, prati potrebe za radnicima, njihovo zapošljavanje te u tom smislu surađuje s poslodavcima,
- 3) u suradnji s poslodavcima, obrazovnim ustanovama i drugim pravnim osobama organizira i provodi programe profesionalnog usmjeravanja, obrazovanja te druge oblike aktivne politike zapošljavanja,
- 4) surađuje s obrazovnim ustanovama radi usklađivanja obrazovnih programa s potrebama za radnicima i provođenja profesionalnog usmjeravanja,
- 5) provodi međunarodne ugovore o zapošljavanju i pravima za vrijeme nezaposlenosti,
- 6) obavlja poslove zapošljavanja hrvatskih državljana u inozemstvu i ostvarivanja njihovih prava,
- 7) rješava o pravima nezaposlenih osoba i obavlja isplatu naknada na temelju donesenih rješenja,
- 8) usmjerava i upravlja sredstvima ostvarenim po osnovi doprinosa za zapošljavanje i drugim sredstvima osiguranim za namjene utvrđene ovim Zakonom,
- 9) podnosi jednom godišnje Vladi Republike Hrvatske i Gospodarsko-socijalnom vijeću izvješće o radu Zavoda i to do 30. travnja za proteklu godinu,
- 10) obavlja druge poslove utvrđene zakonom, Statutom i aktima Zavoda.

Članak 69.

(1) Nadzor nad zakonitošću obavljanja poslova u svezi sa zapošljavanjem pravnih i fizičkih osoba iz članka 3. stavka 2. i 4. ovoga Zakona obavlja Državni inspektorat.

(2) Državni inspektorat zabranit će privremeno, do otklanjanja utvrđenih nedostataka, odnosno nepravilnosti obavljanje poslova u svezi sa zapošljavanjem pravnim i fizičkim osobama koje te poslove obavljaju protivno odredbi članka 3. stavka 2., 3. i 5. i odredbi članka 4. i 5. ovoga Zakona.

(3) Žalba izjavljena protiv rješenja o privremenoj zabrani obavljanja poslova u svezi sa zapošljavanjem, donesenim zbog obavljanja tih poslova protivno članku 3. stavku 2., 3., 4. i 5., te članku 5. stavku 1. ovoga Zakona ne odgađa izvršenje rješenja.

Članak 70.

(1) Izvori sredstava za djelatnosti zapošljavanja su:

- 1) doprinos poslodavca,
- 2) doprinos radnika zaposlenog u diplomatskoj misiji ili konzularnom uredu države, međunarodnoj organizaciji ili predstavništvu koje na teritoriju Republike Hrvatske ima diplomatski imunitet,
- 3) doprinos radnika u osobnoj službi kod stranih državljana,
- 4) doprinos radnika zaposlenih u inozemstvu,
- 5) drugi izvori.

(2) Doprinosi iz stavka 1. ovoga članka, obveznici doprinosa, obveznici obračunavanja i plaćanja doprinosa, osnovice i stope za obračun, način obračuna i rokovi plaćanja, te druga pitanja u vezi s plaćanjem doprinosa za zapošljavanje uređuju se posebnim zakonom.

(3) Osnovicu i stopu doprinosa kao i način obračuna i plaćanja doprinosa za radnike iz članka 56. stavka 2. ovoga Zakona utvrđuje Upravno vijeće.

Članak 71.

(1) Rashodi djelatnosti zapošljavanja su:

- 1) novčana naknada i druga prava za vrijeme nezaposlenosti,
- 2) troškovi pripreme za zapošljavanje i posredovanja pri zapošljavanju,
- 3) troškovi provedbe aktivne politike u zapošljavanju,
- 4) troškovi provedbe djelatnosti zapošljavanja i troškovi tijela upravljanja Zavodom,
- 5) drugi troškovi.

(2) Rashodi za djelatnost zapošljavanja u jednoj kalendarskoj godini pokrivaju se prihodima u istoj kalendarskoj godini.

IX. KAZNENE ODREDBE

Članak 72.

(1) Novčanom kaznom u iznosu od 5.000,00 kuna do 20.000,00 kuna kaznit će se za prekršaj fizička osoba koja:

- 1) obavlja poslove posredovanja bez dozvole,
- 2) ne obavlja poslove posredovanja sukladno odredbi članka 3. stavka 3. ovoga Zakona,
- 3) ne ispunjava propisane kadrovske, organizacijske, prostorne, tehničke i druge uvjete za obavljanje poslova posredovanja,
- 4) obavlja poslove posredovanja uz naplatu naknade od tražitelja zaposlenja.

(2) Novčanom kaznom u iznosu od 40.000,00 kuna do 100.000,00 kuna kaznit će se za prekršaje iz stavka 1. ovoga članka pravna osoba.

(3) Za prekršaj iz stavka 1. ovoga članka kaznit će se i odgovorna osoba u pravnoj osobi novčanom kaznom u iznosu od 4.000,00 do 10.000,00 kuna.

(4) Za prekršaj iz stavka 1. ovoga članka počinjen drugi put udvostručuju se najniži i najviši iznosi novčanih kazni propisanih stavkom 1. i 2. ovoga članka, s tim da tako izrečena novčana kazna ne može biti viša od najviše novčane kazne propisane posebnim propisom.